

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLAD VOOR DE WEERMACHT VAN NEDERLAND EN INDIË

waarin opgenomen :

het Artilleristisch Tijdschrift, het Cavaleristisch Tijdschrift en het
Militair Technisch Tijdschrift.

Directeur-Redacteur: J. MOORMAN, Reserve-Majoor der Infanterie.

Redacteuren:

J. J. C. P. WILSON, Kapitein van den Generalen Staf, Leeraar Hoogere Krijgsschool.

A. Q. H. DIJXHOORN, Kapitein van den Generalen Staf.

M. R. H. CALMEIJER, Kapitein van den Generalen Staf, Leeraar Hoogere Krijgsschool.

P. W. PIETERS, Ritmeester der huzaren, adjudant van den Directeur Hoogere Krijgsschool.

A. ETERMAN, Eerste-luitenant der artillerie, Lid der Commissie van proefneming.

Redactie en Administratie: Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 117783. Postrekening 44715
Abonnement f 2.50 per kwartaal. Indië en Buitenland f 12.50 per jaar. Losse Nummers f 1.—

105de JAAR No. 4

NADRUK VERBODEN

APRIL 1936

INHOUD:

	Blz.
De Aanval op een Hoofdweerstandstrook „The Flying Start”, door A. Q. H. DIJXHOORN	130
Het Algemeen Schietvoorschrift voor de Koninklijke Landmacht, door J. A. A. SITSSEN	134
Nieuwe Uitgaven	136, 145, 159 en 163
De Herhalingsoefeningen. Indrukken van een Bataljonscommandant, door E. P. WEBER	137
Beoefening van het Tuchtrecht in de Weermacht	146
De Opleiding van den Troep, door S. VELDMEIJER	148
Beknopt Overzicht van de Nederlandsche Krijgsgeschiedenis van 1568 tot heden	153
Tactische Prijsvragen	154
Leven en Streven in de Koninklijke Landmacht	160
Uit de Vakpers	165

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V. - 's-GRAVENHAGE - 1936

DE AANVAL OP EEN HOOFDWEERSTANDSSTROOK. „THE FLYING START”.

DOOR

A. Q. H. DIJXHOORN,
Kapitein van den Generalen Staf.

Het lag niet in mijn bedoeling om nog in een vierde artikel terug te komen op den aanval, welken ik in de Januari-, Februari- en Maart-aflevering behandelde. De reden, waarom ik thans toch daartoe overga, is gelegen in het feit, dat van verschillende zijden mijn aandacht werd gevestigd op de „flying start”, welke zich bij uitstek zou leenen voor toepassing in een geval, als het door mij geschetste, een geval namelijk, waarin de voorste lijn van de uitgangstelling op betrekkelijk grooten afstand van 's vijands voorste lijn verwijderd is. Ik wil gaarne uiteenzetten, waarom ik de „flying start” *niet* heb toegepast.

Bij de „flying start” — ik geef deze toelichting voor den lezer, wien dit begrip nog onbekend is — gaat de infanterie reeds *vóór het uur U*, profiteerende van de *inleidende beschieting*, uit haar uitgangstelling voorwaarts en rukt zij op tot een lijn, waarin zij dicht achter het eigen artillerievuur is opgesloten. Het tijdstip, waarop de infanterie haar uitgangstelling moet verlaten, wordt zoodanig bepaald, dat bedoelde lijn op het in de bevelen aangeduide uur *U* kan worden overschreden. Voorts gaat eerst op *dit* uur de inleidende beschieting over in *rechtstreeksche ondersteuning* en in *bescherming* van den aanval. De duur van de inleidende beschieting moet dus rekening houden met den tijd, welken de infanterie noodig heeft om den afstand af te leggen tusschen haar uitgangstelling en de lijn, waarin zij dicht achter het vuur van de inleidende beschieting is opgesloten.

Ik zal deze methode nu toepassen op den aanval op Lage Vossenbergr; vanzelf blijken dan de ernstige tactische bezwaren, welke aan die methode kleven, en welke haar onaanvaardbaar maken.

Het vuur van de inleidende beschieting ligt natuurlijk — is het niet in zijn geheel, dan toch in ieder geval gedeeltelijk — op 's vijands frontlijn. Gezegd kan worden, dat de infanterie dicht achter het eigen artillerievuur is opgesloten, zoodra zij een lijn heeft bereikt, welke, om de gedachten te bepalen, ± 300 m *vóór* 's vijands frontlijn ligt. Dit is een denkbeeldige lijn midden in het niemandsland, welke niettemin voor sectie- en hoogere infanteriecommandanten een bijzondere beteekenis heeft en derhalve in de bevelen nader zal moeten worden gepreciseerd. Immers men kan de infanterie niet *opdragen*: „oprukken tot dicht achter het eigen artillerievuur”, omdat het hier niet een vuurwals geldt, welke door iederen infanterist in het terrein kan worden waargenomen, doch een inleidende beschieting, welke o.m. ten doel heeft

het onder vuur nemen van terreindeelen, waar — naar men met zekerheid weet of vermoedt — vijandelijke vuurorganen zijn opgesteld (zie punt 22 *Gev. Handl.*, Dl. I). Het zal dus veelvuldig voorkomen, dat sommige gedeelten van 's vijands frontlijn — zij het slechts tijdelijk — niet onder vuur worden genomen, omdat ook meer achterwaarts gelegen doelen (ik denk bijvoorbeeld aan vuurorganen, opgesteld in het achterste gedeelte van de strook der voorcompagnieën, enz.) moeten worden bestreden. Dientengevolge is het uitgesloten, dat alle aanvallende infanterie-onderdeelen een indruk krijgen van de ligging van het vuur eener inleidende beschieting, laat staan van de ligging van de kortste banen. Het is dus noodzakelijk de hierboven bedoelde „300 m lijn” in de bevelen nader aan te duiden. Bij den aanval op Lage Vossenbergr kan men zich nog reddden met te zeggen: „oprukken tot een lijn $\pm$ 350 m Oost van den boschrand”, omdat zich de in dit opzicht gelukkige omstandigheid voordoet, dat het terrein open is en iedereen dien boschrand bij Lage Vossenbergr kan zien. Doch ik merk op, dat in vele onzer terreinen het vastleggen van een in het terrein zichtbare lijn uiterst moeilijk, zoo niet onmogelijk is. Aan een aanduiding bijvoorbeeld: „oprukken tot een lijn, welke loopt door de *i* van Heikant en de 2de *b* van Bolbergr” heeft de infanterie niets. Is aanduiding van een in het terrein zichtbare lijn niet mogelijk, dan zal dikwijls de infanterie eerst tot de ontdekking komen, dat zij dicht achter het eigen artillerievuur is opgesloten, wanneer . . . eigen artillerieprojectielen binnen haar gelederen inslaan en dan denk ik onwillekeurig aan „le massacre de notre infanterie.”

Ik neem nu aan, dat bij den aanval op Lage Vossenbergr is bepaald, dat de infanterie te uur U een lijn moet overschrijden, welke 350 m Oost van den boschrand bij Lage Vossenbergr ligt. Indien de afstand tusschen deze lijn en de voorste lijn van de uitgangstelling (Westrand van de Sijsten) overal even groot was ($\pm$ 800 m) en de infanterie overal met gelijke snelheid (bijvoorbeeld 100 m in 4 minuten) kon oprukken, dan zou op theoretische gronden de start uit de uitgangstelling te U—32 moeten plaats vinden. Helaas is echter in het vak van 4 R.I. de te doorloopen afstand *niet* overal even groot (zie de vooruitspringende boschpunt bij Lage Vossenbergr); voorts is het terrein niet overal van gelijke begaanbaarheid en biedt het niet overal in gelijke mate dekking tegen 's vijands vuur ¹⁾. Wil men dus alle onderdeelen in voorste linie van 4 R.I. *gelijktijdig* uit de uitgangstelling doen starten, dan zal het startuur rekening moeten houden met het onderdeel, dat den grootsten afstand heeft af te leggen en(of) onder de minst gunstige voorwaarden moet oprukken. De andere onderdeelen komen dan vóór het uur U in de hierboven bedoelde „350 m lijn” aan en zullen dus in die lijn op het aanbreken van uur U moeten wachten, waarbij ik hoop, dat de betrokken commandant, die het startuur bepaalde, geen „veiligheidskwartiertje” heeft ingeschakeld, want dan duurt het wachten nog langer. Doch of men nu lang of kort in die „350 m lijn” moet wachten, in elk geval is „wachten” uit den boeze. De infanterie toch heeft, als zij in die lijn aankomt, al heel wat achter den rug, want de vijand zal niet hebben nagelaten om haar, zoodra zij uit de uitgangstelling te voorschijn kwam, op een hevig artillerie- en mitrailleurvuur te onthalen en vervolgens is zij reeds op vrij grooten afstand van 's vijands stelling (zie het terrein) onder het stormvuur gekomen. Nu zou men zoo zeggen, dat het vóór alles zaak was, om zoo spoedig mogelijk onder 's vijands

¹⁾ Resultaat van de terreinverkenning van C—4 R.I.

stormvuur uit te loopen en door te dringen in 's vijands frontlijn, niet alleen uit zelfbehoud, maar ook om neven-onderdeelen, welke achter zijn gebleven, het oprukken te vergemakkelijken. Niets van dit alles . . . op een open heide, midden in 's vijands stormvuur, moeten verschillende onderdeelen blijven wachten tot uur U is angebroken. Het zal wel geen betoog behoeven, dat zulks onaanvaardbaar is.

Om te voorkomen, dat verschillende onderdeelen op korten afstand van 's vijands frontlijn op uur U moeten wachten, zou men kunnen bepalen, dat tijdens het oprukken de richting moet worden onderhouden naar het onderdeel, dat — naar men vermoedt — het minst snel opschiet. Ook dit middel is onaanvaardbaar; in de eerste plaats, omdat het in strijd is met het groote tactische beginsel, dat alle afdeelingen in de voorste linie, welke door 's vijands vuur niet tot stilstand worden genoopt, de voorwaartsche beweging in de bevolen richting onvervaard moeten doorzetten, teneinde op deze wijze het oprukken van nevenafdeelingen te vergemakkelijken en in de tweede plaats, omdat men toch niet van de infanterie kan vergen in niemandsland en onder hevig vijandelijk vuur den pas te gaan markeeren, omdat anders de richting naar rechts of naar links verloren zou gaan!

Ten einde alle hierboven behandelde bezwaren, welke zijn verbonden aan een gelijktijdige start uit de uitgangstelling, te ontgaan, zou men op het idee kunnen komen, om de infanterie dan maar *niet gelijktijdig* ten aanval aan te zetten, doch — afhankelijk van de omstandigheden — het eene onderdeel bijvoorbeeld te U—40 en het andere bijvoorbeeld te U—25, enz. Maar waar blijft dan het élan, waarmede de aanval moet losbreken? Aan welken commandant geeft men de bevoegdheid het startuur te bepalen? En heeft men thans wél de zekerheid, dat in de „350 m lijn” *niet* op het aanbreken van uur U behoeft te worden gewacht? Wat is het voordeel om op ± 300 m afstand van den vijand alle voorste onderdeelen der infanterie op één lijn te hebben en onderdeelen, welke verder kunnen doordringen, aldaar tijdelijk vast te houden?

Ik stap thans van deze kwestie af en wil een oogenblik aannemen, dat 4 R.I., onder toepassing van de „flying start”, ten aanval is opgerukt. Nadat het linker voorbataljon (II—4 R.I.) de uitgangstelling had verlaten en III—4 R.I. had doorschreden, ontving het echter een dermate hevig vuur uit den boschrand ± 500 m Zuid van de boschpunt bij Lage Vossenbergh, dat het — niettegenstaande de B.C. alle te zijner beschikking zijnde middelen inzette — niet meer verder kon.

De B.C. heeft een en ander terstond gemeld aan zijn R.C.; deze heeft uit een hooge opstellingsplaats het drama bereids onderkend. Hij ziet, dat de inleidende beschieting op dit moment wel geweldig werkt op de boschpunt bij Lage Vossenbergh en op tal van andere plaatsen, doch helaas juist niet op den weerstand in meergenoemden boschrand. Maar wat doet hij er aan? Hij is niet bij machte om artillerievuur op dien boschrand te doen leggen, omdat hij eerst op uur U de beschikking krijgt over artillerie tot rechtstreekschen steun; thans werkt nog de inleidende beschieting, welke door den D.C. is georganiseerd en waarover hij, als R.C., geen zeggingschap heeft. Er zit voor C—4 R.I. dan ook weinig anders op, dan om van het voorval op zijn beurt bericht te zenden naar den D.C. Ongetwijfeld zal C—I Divisie de noodige maatregelen treffen en ik twijfel er evenmin aan of hij slaagt er in artillerievuur op den bewusten vijandelijken weerstand te doen brengen, doch, geachte lezer, laten wij ons maar niet afvragen hoe lang het duurt alvorens het eerste schot op

de verlangde plaats valt en hoe lang de infanterie (zie het terrein) ten prooi ligt van het vijandelijk vuur; laten wij ons tenslotte ook maar niet verdiepen in de wijze, waarop de vuursteun wordt geregeld (zie punt 45 I.R. = II A), doch alleen dit constateeren, dat wij — met betrekking tot de samenwerking tusschen infanterie en artillerie, zooals deze in punt 345 van I.R. = II B is geregeld — met de „flying start” eenige schreden achterwaarts zouden doen.

De hierboven in het licht gestelde nadeelen, verbonden aan de „flying start”, vormen even zoovele *tactische* redenen, waarom ik haar toepassing in het algemeen niet juist acht.

Ik heb nog een andere reden, n.l. deze: de „flying start” is in flagranten strijd met het bepaalde in de nog van kracht zijnde Gevechtshandleiding II en in het nieuwe I.R. = II B. Immers het uur U is altijd geweest, en het is dit nog, het uur, waarop de infanterie uit haar uitgangstelling voorwaarts gaat (zie o.a. Gevechtshandleiding II de punten 255 en 260, alsmede I.R. = II B punt 356). Bij de „flying start” is het uur U het moment, waarop de infanterie een denkbeeldige lijn, waarin zij dicht achter het eigen artillerievuur is opgesloten, overschrijdt.

Voorts wordt bij een „flying start” een geheel andere beteekenis toegekend aan de inleidende beschieting. Uit punt 22 van Gevechtshandleiding I blijkt duidelijk, dat het doel dier beschieting is *vóór het uur, waarop de infanterie haar uitgangstelling moet verlaten*, het voorwaarts gaan *voor te bereiden*, terwijl in de punten 214, 229, 255 en 260 van Gevechtshandleiding II, alsmede in punt 357 van I.R. = II B op niet te weerspreken wijze is vastgelegd, dat op het uur U (dat is dus volgens de bestaande voorschriften het uur, waarop de infanterie *uit haar uitgangstelling* voorwaarts gaat) de inleidende beschieting overgaat in rechtstreeksche ondersteuning en in bescherming van den aanval (zie in dit verband ook het gestelde in de 2e alinea op blz. 15 van Gevechtshandleiding I). Dat een en ander niet van toepassing is op de „flying start” behoeft ik nauwelijks te vermelden. We krijgen zelfs het tactische monstrem te aanschouwen, dat een *inleidende beschieting* een infanterie-aanval *ondersteunen* en *beschermen* moet!

Moge het uit België geïmporteerde begrip „flying start”, waarvoor zoo'n groote belangstelling blijkt te bestaan — doch waarvan de tactische grondslag bedenkelijk is en welke start in ieder geval niet past in de door onze legerleiding voorgeschreven doctrine — even snel van het tactische tooneel verdwijnen als het daarop werd gevoerd.

Laat men toch vooral voorzichtig zijn met het importeeren van buitenlandsche methoden, welke in ons systeem van gevechtsvoering niet passen of in onze terreinen geen toepassing kunnen vinden.

Nationale tactiek bovenal, maar getoetst aan internationaal als juist erkende beginselen en aan oorlogservaring!

Ik maak van deze gelegenheid tevens gebruik te vermelden, dat op blz. 96 van de Maart-afl. onder hetgeen een **schets behoorende tot een vuurplan** moet bevatten, is uitgevallen:

— de ligging van de *voor te bereiden vuren* (elk voorzien van een nummer).

HET ALGEMEEN SCHIETVOORSCHRIFT VOOR DE KONINKLIJKE LANDMACHT

BETREFFENDE DE HANDVUURWAPENEN, DE
LICHTE- EN ZWARE MITRAILLEURS EN DEN MORTIER VAN 8

DOOR J. A. A. SITSSEN,

Kapitein der infanterie.

Onder „Leven en Streven in de Koninklijke Landmacht” op blz. 544 en blz. 545 van het Decembern timer in 1935 van dit maandblad, werd reeds uitvoerig melding gemaakt van de invoering van bovengenoemd voorschrift, alsmede van de indeeling en van den inhoud in groote trekken. Thans nu de deelen van het genoemde voorschrift den troep kunnen hebben bereikt en de gebruikers zich in bedoeld voorschrift zullen hebben in te werken, alvorens met de opleiding van de nieuwe lichte worden aangevangen, heeft de Redactie het wenschelijk geoordeeld eenige beschouwingen te doen houden over den geest en den inhoud van het voorschrift.

Uiteraard zullen deze beschouwingen slechts de belangrijkste aangelegenheden kunnen omvatten, daar de stof te uitgebreid is om deze in een maandblad meer uitvoerig te bespreken. Moeilijkheden, welke de lezer intusschen bij het bestudeeren mocht hebben ontmoet, zullen gaarne nader worden toege-licht.

Het eerste punt, waardoor bij lezing de aandacht wordt getrokken, is punt 3 van Dl. I. In het bijzonder de laatste volzin, welke luidt: „*Ten einde de nadeelige gevolgen van de zenuwstorende invloeden van het gevecht zooveel mogelijk te beperken, moet den man worden geleerd, alle daarvoor in aanmerking komende handelingen werktuiglijk uit te voeren,*” vormt als het ware het motto, hetwelk bij het samenstellen van het voorschrift steeds voor oogen is gehouden.

Reeds in het thans vervallen „Schietsvoorschrift voor de Infanterie” was in punt 22 in dien geest — zij het nog slechts eenigszins schoorvoetend — vermeld: „*Het streven moet zijn, alle daarvoor vatbare handelingen ten slotte als het ware werktuiglijk te verrichten.*”

Over de daadwerkelijk zenuwstorende invloeden op het gevechtsweld uit te weiden, zal voor de lezers van *De Militaire Spectator* wel niet noodig zijn. De schilderingen, welke in en na den wereldkrijg in woord en beeld ons overstelpten, betreffende den strijder op het gevechtsweld, het veld van naamlooze ellende en verschrikking, waar alles samenwerkt om het lichamelijk en geestelijk kunnen en kennen van den mensch te vernietigen, zijn een ieder overbekend. De geweldige depressie, waarin de strijder, ondanks zichzelf komt te verkeer en, behoeft geen nadere omschrijving. Wat er van ons en van elken strijder wordt gevegd, indien het onverbiddelijke „moeten” — laten we hopen,

geschraagd door een heilig „willen” — ons voortdrijft om onze taak te volbrengen, terwijl de aarde rondom wordt omgewoeld door de granaten van diverse kalibers, de kartetsen haar lood uitzaaien en de kogelbundels der mitrailleurs de plaatsen, waar we ons bevinden, als het ware afgrazen, is wel geen geheim meer. De een ieder duidelijk voor oogen staande verschrikkingen op het gevechtsveld, de overweging van het onnoemlijke leed, dat daar geleden wordt, en van de demoraliseerende krachten, welke daar den mensch tot een dikwijls zinneloos werktuig maken, zullen ons de noodzaak doen gevoelen om de verrichtingen, welke onder die omstandigheden moeten geschieden, zooveel mogelijk bij het lichamelijke automatisme te doen onderbrengen.

Zeer zeker zal een klein deel der strijders aan deze geweldige depressie gedeeltelijk ontsnappen en zullen deze zich weten te beheerschen, maar ook voor dezen is een veelzijdig werktuiglijk kunnen een voordeel, omdat daardoor het bewuste denken meer ongehinderd zal ter beschikking zijn.

Het Alg. S.V. ademt in den geheelen opleidingsgang het in punt 3 van Dl. I vermelde beginsel, al komt het niet overal op gelijke wijze tot uiting. In de eerste plaats bij een individueel wapen, als het geweer en de karabijn, moet bij een groot deel der verrichtingen naar werktuiglijkheid worden gestreefd. De punten 16 en 23 van Dl. II laten in deze dan ook niet aan duidelijkheid te wenschen over. Doch ook bij de overige wapens, de lichte- en zware mitrailleurs en zelfs bij den mortier van 8, zal moeten worden gestreefd naar een werktuiglijk uitvoeren van alle daarvoor in aanmerking komende handelingen. Welke handelingen hiervoor in aanmerking komen, is vaak moeilijk aan te geven, omdat soms slechts een gedeelte van een handeling bij het menschelijk automatisme is onder te brengen en het overige niet. Zoo is bijv. het breedspreiden met den zwaren mitrailleur voor wat betreft de snelheid van beweging automatisch te verrichten, terwijl voor wat betreft de spreidingsmaat een bewuste handeling vereischt is.

Wil een handeling ten slotte werktuiglijk worden verricht, dan is een van den beginne af uitvoeren in den juisten vorm hoofdvereischte. Het juist uitvoeren in dien vorm vraagt voortdurende contrôle. Hoewel zelfcontrôle (zelfcritiek) bij de opleiding voor den man van groote waarde is, blijft het beoordeelen van de juistheid van uitvoering der verrichtingen door anderen onmisbaar. Aangezien het den onderwijzer veelal niet mogelijk zal zijn alles en allen tegelijkertijd te beoordeelen, zal veelvuldig moeten worden gebruik gemaakt van onderlinge critiek van de leerlingen en in het bijzonder van geschikte krachten onder de leerlingen zelf (Zie bijv. punt 26 Dl. II).

Indien de juiste vorm door herhaling is vastgelegd, wordt geleidelijk — waar toepasselijk — de snelheid opgevoerd. Bij dit opvoeren moet met zorg worden gewaakt tegen het verloren gaan van de juistheid. Het meten van het toenemen van de snelheid bij het verrichten van één handeling is vaak zeer moeilijk of zelfs onmogelijk, zoodat men veelvuldig is gedwongen den tijd, benoodigd voor series handelingen, te meten. De beteekenis van het element „tijd” bij vele oefeningen (Zie punt 65 Dl. II en in dat deel de oefeningen 3, 4 en 5 van Tabel II van Bijl. III, Dl. III Tabel I van Bijlage III de oefeningen 3 t/m. 7, alsmede Dl. IV Bijl. D de oefening 6) is hiermede voldoende verklaard.

Door het stelselmatig en veelvuldig juist en snel verrichten van de handelingen wordt ten slotte de werktuiglijkheid verkregen.

Stelselmatigheid wordt bij de geheele militaire opleiding en zeer zeker in het bijzonder bij de schietopleiding vereischt. Zooals het thans vervallen S.V.I. een „Leergang voor de schietopleiding” bevatte en daardoor één der eerste, zoo

niet het eerste voorschrift was, waarin de oefenstof systematisch was aangegeven en ingedeeld, zoo bevatten thans de deelen II t/m V van het Alg. S.V. evenzeer dergelijke leergangen, alsmede de vereischte wenken om de opleiding zoo vruchtdragend mogelijk te doen zijn.

Een voorname factor voor het doen slagen van de opleiding is het beschikken over voldoende en goede wapens en het vereischte materieel. In de deelen II t/m V zijn daartoe in een bijlage opsommingen opgenomen van het materieel voor de opleiding benoodigd, zooveel mogelijk onder vermelding van de aantallen in verhouding tot de op te leiden sterkte.

In het bijzonder bij geweren, karabijnen en mitrailleurs M. 20 is het noodzakelijk slechts gebruik te maken van wapens, welke geheel voldoen aan de eischen, neergelegd in de Hoofdtukken IV van Dl. II en III, terwijl met klem moet worden gewezen op de noodzakelijkheid van het gebruik van exercitie- en speciaal losse patronen van zeer goede hoedanigheid. Menige belemmering op den weg naar het verkrijgen van de zoo gewenschte werktuiglijkheid wordt veroorzaakt door het gebruik van hiervoren bedoeld materieel, hetwelk niet aan de te stellen eischen voldoet. *(Wordt vervolgd).*

NIEUWE UITGAVEN

Vliegerkeuringen op 5000 m hoogte (altitude classifying). Bijdrage tot de aëro-physiologie, door Dr. J. CHR. HUBACH off. v. gez. 1e kl. K.N.I.L. Chef van den Vliegmedischen dienst. (Academisch proefschrift).

Al ligt uit den aard der zaak het grootste gedeelte van den inhoud van het proefschrift van Dr. HUBACH op medisch terrein zoo lijkt het mij toch alleszins juist er hier de aandacht op te vestigen. De beteekenis van een uiterst strenge, aan de bijzondere eischen aangepaste keuring van den oorlogsvlieger, meer in het bijzonder van den jachtvlieger voor de waarde van het luchtwapen wordt door lezing van dit werk voor ieder, die in dit wapen belang stelt, duidelijk. In een inleiding geeft schr. ons uitspraken van bekende legeraanvoerders en luchtvaarders over de waarde van het luchtwapen en wijdt dan uit over de discongruentie, welke ontstaat tusschen de mogelijkheden, die de moderne jachtvliegtuigen bieden en de mogelijkheid van het menschelijk lichaam om aan de hierbij optredende invloeden als middelpuntvliedende kracht, temperatuurswisseling, luchtdrukverlaging met hiermede gepaard gaande verminderde zuurstofspanning op groote hoogte enz. het hoofd te bieden. Stijgt b.v. een vliegtuig in 10 minuten tot 8000 m hoogte, zoo beteekent dit voor den bestuurder een luchtdrukvermindering van ong. $\frac{3}{5}$ atmosfeer en een temperatuursdaling van 45° C! Boven de 4000 m doen zich verschijnselen van de „hoogteziekte” voor, die veroorzaakt worden door de verminderde zuurstofspanning in de lucht. Deze was van bergtochten wel bekend, maar bij den vlieger ontbreekt door het snel bereiken der hoogte de gelegenheid tot aanpassing, die bij bergtochten min of meer aanwezig is. De sterke motoren produceeren bovendien nog zeer groote hoeveelheden koolmonoxyde, die waar uitlaatpijpen uit een oogpunt van streamline bij militaire machines als regel ontbreken in de machine kan komen en tot stoornissen bij den vlieger aanleiding kan geven.

Waar nu eensdeels de snelheden voortdurend worden opgevoerd en het luchtafweergeschut de vliegtuigen steeds hooger drijft moet de tijd niet veraf meer worden geacht, zoo hij nog niet bereikt is, waarop voor de moderne jachtvliegtuigen als bestuurders Uebermensen zullen benoodigd zijn, omdat het menschelijk organisme niet meer bestand is tegen de bij het gebruiken dezer machines optredende schadelijke invloeden. Reeds nu zijn van de opgeleide vliegers slechts 10—30 % geschikt als jachtvlieger. In oorlogstijd zal de keus nog veel beperkter blijken te zijn.

In het proefschrift vinden we een uitvoerig verslag van de proeven door schr. genomen in de zeer moderne onderdruk caisson van den Indischen vliegmedischen dienst, die door schr. in samenwerking met den luit. der genie G. W. J. VAN WALRAVEN werd ontworpen, en waarin de omstandigheden, zooals die zich op groote hoogte voordoen, kunnen worden nagebootst. Besproken worden de eischen, welke aan de vliegers moeten worden gesteld. Waar dit gedeelte zuiver geneeskundig is, moge het hier worden voorbijgegaan, doch wel worden getuigd, dat een belangrijke vliegmedische bijdrage is geleverd.

Voor ieder, die belang stelt in de beteekenis van de factor „mensch” voor het luchtwapen is de lezing van dit werk van groote beteekenis.

Dr. DORNICKX.

DE HERHALINGSOEFENINGEN. INDRUKKEN VAN EEN BATALJONS- COMMANDANT

DOOR E. P. WEBER,
Reserve-kapitein 2 I.R.

De herhalingsoefeningen zijn eenigen tijd achter den rug. Van achter ons bureau werden we opgeroepen om voor ruim drie weken militairen dienst te verrichten. Thans zijn we weer achter dat bureau teruggekeerd. We spreken, schrijven en telefoneeren weer als eenige dagtaak. In onze uren van rust doemen telkens herinneringen aan dien militairen dienst bij ons op. Het was dan ook een te woelige periode vol sterke indrukken, om spoedig te worden vergeten.

We zien weer dien troep, die voortdurend onze aandacht vroeg betreffende houding, uitrusting en gedragingen bij de oefeningen. In onze ooren hooren we weer commando's en signalen. We hooren de tallooze bevelen, die we naast de stapel schriftelijke orders ontvingen. We hooren ons zelf weer bevelen geven, juiste en — laten we het eerlijk erkennen — ook onjuiste, zooals achteraf soms bleek. Maar worden wij — reserve-officieren — niet juist onder de wapenen geroepen om onze lacunes in militaire kennis gedemonstreerd te zien, om aldus — indien we maar niet eigenwijs zijn — de veldjas weer uit te trekken in het bewustzijn, dat we veel hebben geleerd?

We zien weer dat prachtige Limburgsche land in gedachten voor ons, met zijn heiden, dennebosschen en vennen, met zijn als in eeuwige rust achter boomenrijen liggende boerenhoeven, om hun architectonische schoonheid niet zelden zoo interessant. Maar voor al dat moois mochten we geen oog hebben. We mochten het slechts met een tactisch oog bezien. We moesten vaststellen of bosschen, kreupelhout en zelfs verspreid staande struiken een gedekte nadering veroorloofden. Nagegaan moest er worden of niet verhoogingen in het terrein, zelfs nauwelijks waarneembare rimpels in het land, met een ruim uitzicht naar voren, een uitnemende gelegenheid boden voor het innemen van een stelling. Om niet te spreken van de moeilijkheid om voor de zware mitrailleurs de gunstigste opstelling in het terrein te vinden, zoodat de vuuruitwerking het grootst was bij de geringste eigen kwetsbaarheid en bij de geringste kans om de eigen troepen te raken. Bij den aanval was een voortdurend in-het-oog-houden van de eigenaardigheden van het terrein niet minder noodig. Gezorgd moest worden, dat de aanval in de juiste richting en met de geringste kans op verliezen plaats vond en de reserves zoo vlug mogelijk daarheen konden worden gebracht, waar de aanval het meeste succes had en een verder voorwaartsch oprukken mogelijk bleek, met de opdracht om door flankerend vuur vastgelopen neventroepen te steunen.

De algemeene indruk van de laatste herhalingsoefeningen is wel deze, dat het hard aanpakken was. Het was een bij uitstek vermoeiende dienst. Laten we er echter dadelijk bijvoegen, dat we daar verheugd om kunnen zijn. Het kostbare instituut der herhalingsoefeningen, het weghalen van meer dan duizend reserve-officieren uit hun burgerlijke functies, geschiedt niet om de laatsten te laten lanterfant, hen er maar bij te laten loopen, zooals dat vroeger nog al eens voorkwam. Het stelsel om de reserve-officieren het commando over organieke eenheden te geven, zoowel voor den inwendigen dienst als bij de oefeningen, is het eenige middel om hen voor te bereiden voor hun oorlogstaak. Dat dit stelsel voor die officieren een groote fysieke en in menig opzicht ook geestelijke inspanning vordert, hetgeen wordt bewezen door het feit, dat er nog al eens een zich moest ziek melden en bij de oefeningen wel eens fouten werden gemaakt, is geen bewijs dat het stelsel onjuist is en door een ander moet worden vervangen.

Het voorkomen van veel fouten pleit ook niet tegen het instituut der reserve-officieren. De voordeelen, die daar tegenover staan wegen er ruimschoots tegen op: geringere kosten, inniger verband van onze weermacht met de burgermaatschappij en „last not least” een vlugge assimilatie van de res.-officieren aan hun tweede levenstaak, zooals de mobilisatie wel heeft bewezen.

Intusschen moet men er niet gering over denken, wanneer een bureauman — wat de meeste res.-officieren zijn — 's morgens om halfacht zijn kwartier moet verlaten, vrijwel den geheelen verderen dag loopende, staande of rijdende in het terrein moet doorbrengen, daarna 1 à 2 uur bureaudienst moet verrichten, niet altijd 's avonds om 6 uur met zijn dagtaak gereed is, daarna nog dag- en piket- en dergelijke diensten heeft te verrichten en zich in de avonden moet voorbereiden voor de oefening van den volgende dag. Onder die omstandigheden behoeft het niet te verwonderen, wanneer er zich vermoeidheidsverschijnselen voordoen en dit zijn nadeelige uitwerking op een gestage frischheid bij de oefeningen doet gevoelen.

Wat de *bereden bataljonscommandanten* betreft, moet hier nog het volgende van het hart.

Wanneer een bereden res.-officier, vertrouwd met het paardrijden, er in slaagt om zonder onaangename voorvallen, steeds aan het hoofd van zijn bataljon uit te rukken, zonder bezwaar zijn bevelen uit den zadel te geven en zich vlot te paard door het terrein te bewegen, dan is dit voor hem en het geheele bataljon van voordeel. Die B.C. is er daarmee echter nog niet. Hij moet ook te paard het terrein rustig en tot in alle details kunnen opnemen, zijn stafkaart raadplegen, lastige terreinen buiten de begane wegen berijden en ten slotte bij het meest ongunstige weer op zijn paard blijven, waarbij hij gewaar wordt, dat hij van allen den meesten regen en den meesten wind vangt. De ervaring heeft dan ook geleerd, dat de bereden B.C. verstandig doet indien hij zijn sportieve neigingen om zooveel mogelijk te paard te blijven bedwingt en van zijn paard stijgt als dit maar eenigzins mogelijk is, teneinde niet door vermoeid raken als anderszins afbreuk te doen aan het nuttig effect van de oefeningen voor den troep en voor zichzelf.

In dit verband zij nog een andere ervaring medegedeeld. Veel avonden moesten worden besteed aan het bestudeeren van de komende oefeningen en de daarbij van pas zijnde voorschriften. Van groot belang is het hiervoor, dat men in *een rustig kwartier* verblijft, dat zich goed leent voor de concentratie van de gedachten.

Onze mentor maakte eens de zeer juiste opmerking: „*een reserve-officier kan*

geen militaire reglementen lezen". Hij bedoelde natuurlijk, dat een res.-officier de reglementen niet met die kennis van zaken leest als een beroeps-officier dit doet. We hebben wel eens den indruk gekregen, dat niet alle beroeps-officiëren van die eenvoudige waarheid zijn doordrongen.

Men bemerkt dit verschil al dadelijk bij de toepassing van de militaire terminologie. Voor bepaalde begrippen heeft men bepaalde woorden of uitdrukkingen gekozen. Ofschoon men uitteraard de meest geëigende woorden heeft genomen, had men natuurlijk ook andere kunnen kiezen. Trouwens in den loop der tijden is daar nogal eens verandering in gebracht. Nu hebben res.-officiëren de natuurlijke neiging bij het bestudeeren van reglementen meer op de begrippen te letten, waarover gesproken wordt, dan over de daaraan verleende benaming. Zoo kunnen wij ons voorstellen, dat een beroeps-officier verstomd staat over de onkunde van een res.-officier, die spreekt van een „voorbereidende beschieting”, bedoelende een „inleidende beschieting”. Hecht men echter aan deze verschillen niet een te groote beteekenis?

Een res.-officier zal verder bij het lezen van de reglementen niet altijd hoofdzaken van bijzaken weten te onderscheiden. De voornaamste oorzaak van dit euvel is, dat het militaire vak voor den res.-officier geen dagelijksch handwerk is. Een voorname oorzaak is echter ook de uitgebreidheid van de voorschriften. Het is zeer begrijpelijk, dat men een maximum aan lessen heeft willen uitdeelen. Maar . . . „qui trop embrasse, mal étirent”. De res.-officier die, voordat hij onder de wapenen komt, zich vlug weer eens wil inwerken in de militaire stof, ziet zich geplaatst voor de wanhopige taak een rijstebrijberg van eenige duizenden bladzijden druks door te worstelen en zal of zich tot eenige hoofdzaken bepalen, indien hij althans te dien opzichte niet misgrijpt of halverwege het geheel of zelfs vóórdien blijven steken.¹⁾

We hebben hierover indertijd het noodige geschreven en zullen er daarom hier niet te diep op ingaan, temeer omdat ons streven voor een handboek zoo averechts is uitgevallen.

Alleen dit nog. Een handig boekje van laten we zeggen een 200 blz., waarin van alles, wat een res.-officier tijdens de herhalingsoefeningen moet weten, de hoofdzaken zijn vermeld, één voor den R.C., één voor den B.C., één voor den C.C. en één voor den S.C., met verwijzing naar de punten in de voorschriften waar men nadere bijzonderheden kan vinden en daarnaast een geperforeerd bloc voor de bevelen met vermelding, wat ingevuld moet worden, zou niet alleen heel wat fouten bij de oefeningen voorkomen, maar den res.-officier meer voldoening geven in zijn dienstdoen en hem vooral meer en vlugger met het noodzakelijkste vertrouwd maken en hem daardoor beter voor zijn oorlogstaak geschikt maken. De samenstelling, die niet alleen aan staf-officiëren doch tevens aan een troepenofficier en een res.-officier ware op te dragen, zou geldelijk weinig offers vorderen maar de militaire waarde van ons leger zeer verhoogen.

Want geenszins is het onze bedoeling het alles overheerschende nut van kennis van de militaire wetenschappen voor de aanvoerders te onderschatten.

Wat men wellicht ook uit het oog verliest, is de omstandigheid, dat de res.-officier slechts om de 3 jaar practischen dienst verricht. De wintercursussen en gecoprimeerde cursussen hebben tegenover die practijk slechts een waarde van 10 à 20 %. Wat men bij een practische oefening ervaart, blijft er lang in, soms jaren, soms het geheele leven als het een extra goede of extra slechte

¹⁾ Zie omtrent hetgeen Schr. opmerkt ten aanzien van onze voorschriften het naschrift van de Redactie.

beurt betreft. Het geleerde bij een cursus gaat er even gecomprimeerd uit als het er ingestampt is.

Men vergeete toch vooral niet, dat de hoofdbelangstelling van den res.-officier uitgaat naar zijn burgerfunctie, omdat dit een bestaansvoorwaarde voor hem is. Daarbij komt, dat een res.-officier, tusschen twee practische oefeningen, vaak een leven leidt van harden arbeid, van ononderbroken strijd om het bestaan, soms een zeer geënerveerd leven, niet zelden afgewisseld met ernstige schokken, teweeg gebracht door geleden verliezen e.d. Zelfs kan het voorkomen, dat de gedachten daaraan hem tijdens zijn militairen dienst niet los laten, al is dit bij het opwekkende, levendige militaire milieu gelukkig een uitzondering.

Een „allround” res.-officier is een rara avis. Bij de beoordeeling van de res.-officieren als instituut moet men ook dit niet vergeten. Al naar zijn begaafdheid, ontwikkeling, karakter, milieu en werkring ontplooit de res.-officier in zijn militairen dienst verschillende goede en slechte kwaliteiten en men moet zoowel bij het individu als bij de massa het geheel van die eigenschappen in beschouwing nemen om tot een goed eindoordeel te geraken.

De res.-officier wiens levenstaak de bestudeering van een of andere wetenschap is of die geregeld van een groote hoeveelheid voorschriften kennis moet nemen, zooals bijv. een jurist, en die daarbij ijverig is, toont zich in dienst de kenner bij uitstek van de voorschriften. Bij den organisator loopt de dienst in zijn sectie, compagnie of bataljon op rolletjes. De docent weet op voortreffelijke wijze de lacunes in de kennis van zijn ondergeschikten weg te werken. Degeen, die over een sterk oriënteringsvermogen beschikt, heeft met één oogopslag een terrein met al zijn bijzonderheden in zich opgenomen, vergeet deze niet, al komt hij er eerst langen tijd daarna terug, ziet onmiddellijk de verschillen met de stafkaart en behoudt zelfs zonder kompas de goede richting. De man, van wien gezag uitgaat en die over een goed ontwikkeld rechtsgevoel beschikt, zal van zijn onderdeel alles kunnen vergen ook in moeilijke en buitengewone omstandigheden. Tenslotte de Lepidus, de man bij wien de listigheid de meest domineerende eigenschap is. Met een minimum van kennis, weet hij zich de kroon van alles goed te weten zelf op te zetten. Gemaakte fouten weet hij handig te neutraliseeren, althans te camoufleren. In den omgang weet hij met scherpzinnigheid de zwakke zijden van een ieder te ontdekken en daarvan zonder nadruk blijk te geven, hetgeen hem niet zelden een macht over zijn omgeving geeft. Vaak is het ook de tacticus bij uitnemendheid. Krijgvoeren is voor een groot deel het gebruikmaken van de list. Men moet zijn eigen bedoelingen verheimelijken doch de heimelijke bedoelingen van den tegenstander doorgronden. De officier met de vossennatuur kan ook op het manoeuvre-veld soms wonderen van inzicht ten beste geven.

Deze reeks kan nog met vele worden uitgebreid. Onze bedoeling moge echter met de gegeven voorbeelden duidelijk zijn aangegeven.

Alle genoemde typen kunnen naast hun kenmerkende goede eigenschap er echter eene hebben, die de beoordeelingsschaal naar de andere zijde beïnvloedt. Zoo kan de voorschriftenkenner een hoogst onpractisch man zijn, de organisator dictatorneigingen bezitten en bij den troep en zijn officieren onbemind zijn, de docent kan dermate eigenwijs zijn, dat hij voortdurend met zijn chefs overhoop ligt, de terreinkenner kan over een geringe intelligentie beschikken, de gezagsman theoretisch minder onderlegd zijn en de listigaard een slecht troepenofficier of zelfs gehaat zijn.

Ter vermijding van misverstand zij opgemerkt, dat we bij de voorbeelden aan niemand bepaald hebben gedacht. Nu de beoordeelingslijsten weer voor ons liggen, kwamen deze gedachten over de gecompliceerdheid van de menschelijke psyche en de verschillende uitingen van de geaardheid der intelligentie bij ons op.

Het stelsel van den „mentor”, den beroepsofficier, die den res.-officier belast met een commando begeleidt, om waar noodig nuttige wenken te geven, uitgaande van de overweging, dat de res.-officier in de eerste plaats onder de wapenen komt om te leeren, al eischt de beoordeeling, dat er door vragen te stellen onderzocht wordt, wat de res.-officier weet en niet weet, heeft naar onze indruk goed voldaan. Het stelt echter aan dien beroepsofficier naar onze meening hooge eischen. Deze moet zich toch gevoelen als een kapitein aan boord van een schip, dat bestuurd wordt door een niet geheel ervaren stuurman, terwijl de kapitein slechts aanwijzingen mag geven. Zooals de handen van dien kapitein moeten jeuken om het stuur zelf in handen te nemen, zoo moet die mentor de natuurlijke neiging krijgen om het commando zelf in handen te nemen. De mentor mag niet storend werken op de zelfstandige leiding van den res.-officier, een teveel aan aanwijzingen brengt een onrustige sfeer teweeg. Hij moet den res.-officier ook niet beschoolmeesteren. In die verhouding past ook niet het gebruikelijke „optreden” doch eerder een rustig overleg. Benijdenswaardig is de positie van den mentor dan ook niet in allen deele.

In de week vóór de opkomst van de herhalingslichtingen, werden kader-oefeningen in het terrein gehouden, waarbij als veronderstellingen werden genomen, die welke later met den troep worden gehouden. Voor het welslagen van de oefeningen een maatregel, die toejuicing verdient. Echter zou het nog practischer zijn geweest, indien *de voorbereiding van de oefeningen* zich zoover had uitgestrekt, dat alle bevelen en schetsen daarbij tevens volledig waren gereed gemaakt en door den mentor zoo noodig verbeterd, zoodat de diverse Cn. bij de oefeningen slechts het genoemde hadden behoeven te voorschijn te halen om dadelijk te kunnen beginnen.

Een practische maatregel zou, naar wij meenen, ook zijn, indien bij het verstrekken van de veronderstellingen voor de oefeningen niet tevens orders voor den inwendigen dienst werden gegeven, bijv. betreffende mede te nemen materieel, af te staan personeel aan andere onderdeelen enz. Laatstgenoemde orders kunnen als regel zonder meer door worden gegeven aan de verdere onderdeelen. De eerste verhuizen soms, zij het ten onrechte, voorloopig in den borstzak van den commandant om die „à tête reposée” te bestudeeren. Men voorkomt dan het over het hoofd zien, dat voor een oefening, die bijv. over een week wordt gehouden, reeds dadelijk zekere maatregelen moeten worden genomen. Intusschen blijft de beste richtlijn om alles wat op de bureautafel komt dadelijk grondig te lezen.

De grootste stap, die een officier in zijn militaire leven doet, is wel wanneer hij belast wordt met het commando over een bataljon. Tientallen jaren lang heeft hij den soldaat als visueel object voor de uitoefening van zijn taak gehad. Met het B.C.-schap verandert dit volkomen. De directe aanraking met den troep komt op den achtergrond te staan. Dit visueel verband heeft in volstrekten zin alleen nog plaats tijdens den marsch. Het komt ons dan ook

hoogst nuttig voor, dat de B.C. deze gelegenheid aangrijpt om dit contact hierbij zoo lang mogelijk aanwezig te doen zijn.

Overigens is de B.C. naar onze ervaring bij den inwendigen dienst de leider van een vrij groote groep officieren, die zich sporadisch en bij wijze van steekproef laat zien voor het houden van een inspectie e.d. Ook bij zelfstandige oefeningen is hij meer toehoorder en aanzieder dan een actief optredende. Uit ervaring weten we, hoe het wel eens voorkomende aanhoudend kapittelen het eigen initiatief van de ondercommandanten doodt, althans de opgewektheid bij die oefeningen doet verminderen. De aanwezigheid van den B.C. werkt reeds goed, terwijl een enkele opmerking, maar die dan ook volkomen terecht moet zijn en een hoofdzaak moet betreffen, haar goede uitwerking niet zal missen.

Het is niet zoo eenvoudig om in een paar weken van een groep van een 15-tal officieren, als regel van den meest uiteenloopenden aard, een goed samenwerkend hecht geheel te maken, gezwezen nog van de bijna onmogelijke taak over hen een tot in details tredende beoordeeling te geven. Wil men dit laatste serieus doen en daarbij niet afgaan op enkele toevallig opgemerkte handelingen of gehoorde woorden, dan is het ons altijd nuttig gebleken vooral ook buiten den dienst contact te zoeken. Wanneer de bevelende en gehoorzamende verhouding is vervangen door een van meer kameraadschappelijke gedachtenuitwisseling, komt men soms achter de verklaring van bepaalde houdingen en gedragingen, die anders duister blijven of waarvoor men maar een verklaring aanneemt op grond van een oppervlakkig oordeel. Men wordt dan ook gewaar, wat er onder de officieren leeft en hoort wenschen en bezwaren, die anders vaak onuitgesproken blijven.

Er wordt nog al eens over geklaagd, dat men blijkbaar door de groote behoefte aan res.-officieren niet meer zoo selectief is als vroeger. Er wordt dan gewezen op gemis aan goede vormen, op de afwezigheid van gevoel voor het „noblesse oblige” van den officiersstand, van zoo groote waarde niet alleen voor het onderling verkeer buiten dienst doch evenzeer voor de verhoudingen bij de oefeningen. Dit is slechts ten deele te wijten aan de betrokken res.-officieren. Het spreekt vanzelf, dat men bij een behoefte aan vele duizenden res.-officieren deze ook ten deele moet recruteeren uit de meer eenvoudige, zelfs uit de zeer eenvoudige maatschappelijke kringen.¹⁾ Dit is trouwens met de beroepsofficieren tot op zekere hoogte ook het geval. Het bezwaar is echter, dat voor de res.-officieren de dienstdtijd te kort is om hier aanvullend te werken, zooals dit bijv. in den mobilisatietijd wel het geval was. Het euvel wordt ook daarom niet verholpen, omdat er slechts enkele chefs zijn, die hieraan hun aandacht besteden en door een niet kwetsend maar daarom niet minder krachtig genezend werkend woord bij voorkomende gelegenheden corrigeerend optreden, zooals één der C.Cn. (een res.-kapitein) in ons garnizoen, dit op zoo voortreffelijke wijze vermocht te doen.

Een belangrijke taak van den B.C. is verder *het handhaven van de krijgstuicht*. Dit onderwerp, dat ons zoo bij uitstek ter harte gaat, leent zich echter tot zulke uitvoerige beschouwingen, dat we er alleen van willen zeggen, dat het scheppen van eenheid van bestraffing en de zorg, dat in het geheele bataljon

¹⁾ De laatste jaren doet zich het heugelijke verschijnsel voor, dat het aantal gegadigden voor opleiding tot reserve-officier het aantal plaatsen met vele tientallen overtreft. Er is dus thans alle gelegenheid voor selectie, waarbij, naar ons bekend is, gezinsbeschaving een belangrijke factor vormt. Red.

dezelfde geest van discipline heerscht, den B.C. reeds de handen vol arbeid kan geven en veel van zijn gedachten in beslag kan nemen.

In den inwendigen dienst is de B.C. overigens bureaucrat, die orders doet inschrijven en stukken — veel stukken — teekent, na daarvan met meerdere of mindere aandacht kennis te hebben genomen.

Bij de oefeningen is de B.C. uitsluitend tacticus. Eigenaardig is dat gevoel een troep te commandeeren, die men niet ziet. Zelden heeft men de telefoon zoo'n nuttig instrument gevonden. Men kan de hoorn bijna niet los laten tot wanhoop van zijn adjudant, die aldus vreest, dat heel wat berichten en bevelen hem ontglippen voor de vermelding in zijn register ¹⁾. De beduimelde berichten uit de voorste lijn, door vette soldatenhanden aangebracht, worden met een gretigheid gelezen om toch maar vooral niets te missen, van alles, wat een beeld kan geven van dat onzichtbare gevecht, dat zich daar in de verte afwikkelt.

Het streven om den tijd zoo efficiënt mogelijk te doen gebruiken, leidt er toe, dat de tijden als regel zoo krap aan waren gemeten, dat een geroutineerd beroepsofficier er zeer wel mee toe had gekund. Voor ons res.-officieren schoot er evenwel meestal geen tijd over om bijv. nog eens aandachtig de voorgeschreven controle op de door de voorcompagnieën ingenomen stellingen te houden. Maar daarvoor waren het dan ook uitnemende oefeningen in het oordeelkundig gebruik van den beschikbaren tijd en daar werd nog al eens tegen gezondigd!

We zouden de functie van den B.C. onvolledig hebben besproken indien we niet onze aandacht ook gewijd hadden aan den man, die als hulp bij de leiding van het bataljon zoo'n nuttige rol kan spelen: *de adjudant*.

De bat. adj., de zwijgende figuur links achter zijn commandant, die zich alleen zoo nu en dan naar voren buigt om fluisterend een verbetering of een tip te geven, die zijn oogen daar laat gaan, waar zijn commandant door andere bezigheid, niet heen kan zien, die zonder formeel verantwoordelijk te zijn, die verantwoordelijkheid toch mede gevoelt, die al het kleine — maar daarom niet minder nuttige — werk zijn commandant uit de handen neemt, die de vertrouwde is van de officieren van het bataljon, zonder tusschen dezen en den B.C. te staan, die de vertrouwde is van zijn B.C., die soms alleen tegenover zijn adjudant intieme gedachten uitspreekt, zoo is de adjudant even onmisbaar voor zijn commandant als de particulier secretaresse van den bedrijfsleider. Heeft de adjudant ervaring als zoodanig of zijn hem de vereischte voorwaarden als 't ware aangeboren, dan kan zoo'n adjudant op de goede leiding achter de schermen een grooten invloed ten goede uitoefenen zonder ook maar in één opzicht afbreuk te doen aan de positie van zijn commandant. Hij zal tijdens den marsch dus zijn atavistische neigingen van sectiecommandant, ten aanzien van het gebruik van het bekende vocabulaire van „Kragendicht!”, „Gerichtloopen”, het zwijgen op leggen of er op tactische wijze van gebruik maken.

Onze ervaring is, dat men goed doet zooveel mogelijk van zijn adjudant gebruik te maken, vooral met het oog op de bezwaren aan het commando door res.-officieren, hiervoren genoemd, verbonden.

Naast zijn reglementaire taak kan de adjudant worden belast met:

¹⁾ In de commandogroep van het bataljon behoort geen register te worden aangehouden. Zie I.R. II B, Aanhangsel, punt 15 en Voorschrift Velddienst punt 22. (Red.)

1. toezicht, dat het bataljon bij den afmarsch op de voorgeschreven wijze is samengesteld en het voorgeschreven materieel wordt medegenomen;
2. zorg voor de juiste marschroute;
3. zoo mogelijk begeleiden van de compagnieën naar de hun aangewezen plaats;
4. de stafkaart van den B.C. voorzien van de noodige lijnen en teekens;
5. revisie van de bat. bevelen in verband met den adj. in het bijzonder bekende gegevens bijv. wat het terrein betreft.

Zoo kan de bat. adj. den res.-officier B.C. veel arbeid uit de handen nemen, zoodat deze al zijn aandacht aan zijn tactische opdracht kan wijden. Onze ervaring — somwijlen een bittere ervaring — is, dat de B.C. die aldus niet een efficiënte verdeling van arbeid en tijd toepast, door onderdeelen van zijn taak dermate in beslag kan worden genomen, dat zich lacunes van beteekenis in het commando kunnen voordoen.

Zoo zal ook de B.C. goed doen den verplegingsofficier, den officier van gezondheid en den gasofficier van een duidelijke omschrijving van hun taak — welke dan zoo ruim mogelijk wordt gesteld — te voorzien.

Wanneer we zoo in vogelvlucht in onze gedachten de gehouden oefeningen nog eens doorleven, dan hebben we toch het bevredigende gevoel, dat de geheimen van het moderne gevecht, dat technisch zooveel ingewikkelder is geworden dan het vroeger was, ons door zoo'n reeks van schijngevechten toch veel nader zijn gekomen, al zijn er ook nog vele details, vooral ten aanzien van het tactisch gebruik van de zware mitrailleurs en de mortieren van 8, die wij ons nog niet geheel meester kunnen achten. Leest men echter de verslagen uit den eersten tijd van den wereldoorlog dan blijkt het, dat dit gemis aan routine zich toen bij alle legers heeft voorgedaan.

De eigenaardige mentaliteit van den Nederlander, die, zoolang het schijn is, met zijn nuchteren realiteitszin schijnbaar aan belangstelling tekort schiet, om, als eenmaal de werkelijkheid daar is, zich met al zijn beschikbare energie vast te bijten aan het tot een goed resultaat brengen van zijn pogen om de weermacht tot de volle ontplooiing te brengen, van wat zij vermag, geeft ons veel vertrouwen, dat ons volk met een gerust gemoed op het instituut, dat den vaderlandschen bodem zal hebben te verdedigen, kan rekenen. De voortreffelijke voorbereiding van de mobilisatie en concentratie, de uitstekende hoedanigheid van het aanwezige materieel, gevoegd bij de genoemde bijzondere psyche van den Nederlander en last not least de kunde en toewijding van de beroepsofficieren en hun niet voldoende te waardeeren streven om hun jongere broeders — de reserve-officieren — te helpen, zijn ons daar borg voor.

Naschrift.

Wij mogen de bezwaren, welke de geachte schrijver als reserve-officier tegen onze reglementen en voorschriften heeft, „niet onopgemerkt laten voorbijgaan”.

Met de bedoeling om de bestudeering en de raadpleging van een dik reglement te vergemakkelijken, zijn I.R. = II A en B verdeeld in een algemeen gedeelte en in hoofdstukken, welke speciaal betrekking hebben op den R.C., den B.C., den C.C., den S.C., enz., en waarin wordt verwezen naar datgene uit het algemeen gedeelte, hetwelk voor den betrokkene van belang is.

Wanneer men zich eens de moeite geeft aan te strepen, wat ieder officier

in zijn rang uit deze reglementen, alsmede uit het Voorschrift Velddienst, moet kennen om in tactisch opzicht goed op de hoogte te zijn van zijn taak, dan zal men tot de ontdekking komen, dat zulks een *overkomelijke* hoeveelheid vormt.

Ontegenzeggelijk noodigt een *dun boekje* eerder tot bestudeering uit, dan een dik. Maar de oorlogvoering is heden ten dage zóó ingewikkeld, dat alles wat men noodig heeft te weten zich niet laat comprimeeren tot een dun boekje. Schrijver zegt wel: „qui trop embrasse, mal étreint”, doch wij mogen daar tegenover stellen, dat — indien onze reglementen *te weinig* geven en onze officieren daardoor niet op de hoogte zijn van hun taak — zulks onnoodig bloedvergieten tot gevolg heeft.

Schrijver denkt, dat onze reglementen een *maximum* aan lessen uitdeelen. Hij wil wel van ons aannemen, dat zulks op geen stukken na het geval is. De nieuwe reglementen en voorschriften geven slechts zóó veel (of zóó weinig) als noodig is om van iemand, die zich de moeite getroost uit die boeken te bestudeeren, hetgeen op zijn functie betrekking heeft, redelijkerwijs te mogen verwachten, dat hij een tactisch goed onderlegd commandant zal zijn.

Schrijver spreekt over een reserve-officier, die — voordat hij onder de wapenen komt — zich vlug weer eens wil inwerken in de militaire stof. Ja, geachte inzender, als een reserve-officier nieuw verschenen reglementen laat liggen tot hij onder de wapenen moet komen en zich dan eens „*vlug*” wil inwerken . . . ja, dan komt hij allicht voor een rijstebrijberg te staan; vooral in den tegenwoordigen tijd, waarin vele nieuwe reglementen moesten en nog moeten verschijnen teneinde ons leger in tactisch opzicht „bij” te doen blijven. Vele oudere officieren zullen moeten „umlernen”; wij hopen van harte, dat zij den daartoe noodigen tijd zullen weten te vinden; doch wij hopen ook dat, indien dit laatste niet het geval mocht zijn, zij hun achterstand niet zullen gaan wijten aan het aantal en de dikte der nieuwe reglementen; die zijn daar onschuldig aan.

Tenslotte nog dit. Het behoort tot de taak van het legerbestuur de reserve-officieren geschikt te maken voor hun oorlogstaak. Daartoe moet hun een hoeveelheid kennis worden bijgebracht, waarvan het *minimum* op x kan worden gesteld. Iedereen, die nu beweert, dat — aangezien men met reserve-officieren te doen heeft — die minimum hoeveelheid nog te veel is en moet worden teruggebracht tot $\frac{3}{4}x$ of misschien zelfs wel tot $\frac{1}{2}x$, stelt zich o.i. op een volmaakt verkeerd standpunt. Met officieren, wier vakkennis — om welke redenen dan ook — beneden het toelaatbare minimum zou blijven, zou in den oorlog geen enkel succes te verwachten zijn en noodeloos bloed worden vergoten!

RED.

NIEUWE UITGAVEN

Infanterie im Kampf, von GEORGE C. MARSHALL, 1. Teil. Uitg. Ludwig Voggenreiter Verlag, Potsdam. Pr. gecart. RM. 1.80, geb. RM. 2.50.

De verdediging van Nederland en Nederlandsch-Indië, door Kolonel J. J. VAN SANTEN. Uitg. N. V. De Erven J. J. Tijl, Zwolle. Pr. gebr. f 1.25.

Studie over Landingen, door M. R. DE BRUYNE, Kapitein der Mariniers. Rijks-uitgeverij, Den Haag 1936. Prijs f 1.50.

BEOEFENING VAN HET TUCHTRECHT IN DE WEERMACHT

MEDEVOEREN VAN EEN KIND DOOR IN UNIFORM GEKLEEDE OP EEN RIJWIEL GEZETEN MILITAIREN.

Men vraagt ons oordeel nopens het uit krijgstuchtelijk oogpunt al dan niet toelaatbare van het door den in uniform gekleeden militair op een rijwiel medevoeren van een kind.

Het gaat hier dus om de vraag of een dergelijke handelwijze bestaanbaar is met de militaire orde (art. 2, sub 1°, W.K.), meer in bijzonder of zij is „overeenkomstig de waardigheid van den militairen stand” (art. 8(4) R.K.). Deze laatste bepaling eventueel te begrijpen als „overeenkomstig de waardigheid van den rang van den betrokken militair”; immers, wanneer de ons gestelde vraag ontkennend zou worden beantwoord, wordt de waardeering van het krijgstuchtelijk vergrijp mede beïnvloed door den rang van den militair, die er zich aan schuldig maakte. Het is duidelijk, dat de voor de militaire waardigheid te duchten schade grooter is, wanneer het feit wordt gepleegd bijvoorbeeld door een officier, dan wanneer het wordt begaan door een soldaat.

In zijn Beschikking van 1 Juni 1934 (M.R.T. XXX, blz. 266; Jur. XI ad art. 8 R.K. in „*De practijk van het militaire tuchtrecht*”), houdende eindbeslissing op het beklag van een sergeant, die was gestraft ter zake van het als menagemeester gedurende het inkoopen rijden op een rijwiel met een kind in een daarop bevestigd kindermantje, overwoog het H.M.G. o.m.:

„dat het in strijd met de goede militaire vormen moet worden geacht om bij dienstverrichtingen, dus gekleed in uniform, te rijden op een rijwiel, waaraan een kindermantje is bevestigd, waarin een kind is gezeten”.

Het Hof wijzigde voorts de omschrijving van de strafreden, zoodat deze kwam te luiden:

„Als menagemeester gedurende het inkoopen gereden op een rijwiel met een kindermantje, waarin een kind gezeten was”.

's Hof's bovenweergegeven overweging nader beziende, schijnt het ons, dat de nadruk behoort te vallen op de woorden „*gekleed in uniform*” en dat die overweging aan duidelijkheid zou hebben gewonnen, indien de voorafgaande woorden „*bij dienstverrichtingen, dus*” achterwege waren gebleven. Het Hof acht kennelijk het „*gekleed in uniform*” verrichten van de genoemde handeling onbestaanbaar met de militaire orde en stempelt dus die handeling onder de geschetste omstandigheid tot een krijgstuchtelijk vergrijp. Uiteraard! het onderwerpelijke feit is o.i. van hetzelfde karakter als bijv. het in uniform gekleed voortduwen van een kinderwagen: *onmilitair gedrag*. Het ligt voor de hand, dat de omstandigheid, of de zich aan bedoeld vergrijp schuldig makende, in uniform gekleede militair daarbij „in dienst”, „dienstdoende” of „buiten dienst” is, het karakter van het feit — tekort doen aan goede

militaire vormen — geheel onaangetast laat. Sluitende zulks niet uit, dat bij de waardeering van het gepleegde feit en bij de eventueele correctie ter zake door den tot straffen bevoegde meerdere, deze laatste de omstandigheden waaronder het vergrijp is begaan — in of buiten dienst — in aanmerking zal kunnen nemen (art. 37 W.K.), vermits het vanzelfsprekend is, dat het begaan van het feit tijdens een dienstverrichting, daaraan in den regel een strafverzwarend karakter verleent.

In aansluiting aan bovenstaande beschouwingen luidt dus ons antwoord op de ons gestelde vraag, dat wij het door den *in uniform gekleeden* militair op een rijwiel medevoeren van een kind, uit krijgstuchtelijk oogpunt ontoelaatbaar achten. Wij raden om in voorkomend geval nopens het geconstateerde feit te rapporteeren en — voor wat de betrokken tot straffen bevoegde meerdere betreft — krijgstuchtelijke correctie ter zake in overweging te nemen. Als omschrijving van de strafreden zouden wij de voorkeur schenken aan: „Onmilitair gedrag door, in uniform gekleed op een rijwiel gezeten, daarop een kind mede te voeren”.

Overigens zij opgemerkt dat wij, ons strikt houdende aan de ons gestelde vraag, de ter sprake gebrachte aangelegenheid feitelijk iets te begrensd hebben beschouwd; volstaan wij met er op te wijzen, dat ons bovenweergegeven oordeel mede geldt ten aanzien van het in het algemeen medevoeren van een tweede persoon door den op een rijwiel gezeten, in uniform gekleeden militair.

Militair-Rechtelijk Tijdschrift, deel XXXI, afl. nr. 5 (Maart 1936).

Van de in deze aflevering gepubliceerde Militaire Rechtspraak relateeren wij de op blz. 492 e.v. opgenomen Beschikking van het H.M.G. van 18 October 1935, houdende eindbeslissing op het beklag van een officier, die gestraft was omdat hij, na van den majoor-hoofdinstructeur een terechtwijzing te hebben ontvangen, dien meerdere met een boezen blik had aangezien en hem met een ruk den rug had toegedraaid.

Strafreden: „Zich in zijn houding onvergenoegd betoond over eene tegen „hem gemaakte opmerking van den majoor-hoofdinstructeur.”

De aandacht van den belangstellenden lezer zij in dit verband gevestigd op art. 20(1) R.K.

Wij vragen belangstelling voor de in deze verslagmaand verschenen 6de Opgave van wijzigingen in I.D.K.L., deel A, houdende o.m. aanvulling en verduidelijking van de bepalingen inzake het ondergaan van *voorloopig arrest*. Daardoor komt de noodzakelijke, doch tot dusver in I.D.K.L. niet voldoende tot uitdrukking gebrachte onderscheiding tusschen *krijgstuchtelijk* en *justitieel* voorloopig arrest thans beter tot haar recht.

Verwezen zij naar de gewijzigde artt. 20(4), 22(3) en (4), 25(3), (4) en (5), 23(3a), 138(5) en (5a).

DE OPLEIDING VAN DEN TROEP

DOOR S. VELDMEIJER,
Kapitein-Adjutant VIII. Brig.

De toenemende spanningen in de internationale politiek hebben de belangstelling van ons volk voor zijn weermacht gaande gemaakt.

We leven weer in een tijd, waarin het schijnt dat „den Hollanders de noodt ende periculen seer claer voor oogen comen” en „gedisponeert worden om naar behooren te vigeleeren voor haar eijgen securiteit”.

Laat ons hopen, dat het nog niet te laat zal blijken te zijn om den achterstand, die in onze weermacht is ontstaan, zoover in te halen, dat het vertrouwen in onze paraatheid in binnen- en buitenland zal worden hersteld.

Er zullen snel en met kracht vele doortastende maatregelen moeten worden genomen. Het schijnt, dat daarop kans is.

Intusschen behoeven we niet stil te zitten, wachtende op de dingen, die zullen komen. Er zijn binnen het kader der geldende omstandigheden nog verschillende verbeteringen mogelijk.

De op 1 Januari 1936 van kracht geworden reorganisatie der infanterie, een reorganisatie welke thans eindelijk weer in het teeken van den opbouw staat, opent mede perspectieven daartoe.

De belangstelling, die in de laatste jaren van vele zijden voor de opleiding van den troep is getoond, heeft haar gunstige uitwerking niet gemist. Zoowel door een doeltreffender organisatie van het onderwijs als door een ruimere beschikbaarstelling van leermiddelen zijn de individueele vorming van de dienstplichtigen, zoowel als de vorming der eenheden, op hooger peil gebracht.

Het tekort aan instructieve officieren en onderofficieren is steeds oorzaak van vele storingen in den regelmatigen gang van de opleiding geweest. De ruimere indeeling van deze heeft talrijke moeilijkheden opgeheven.

Daarnaast zal men er echter naar moeten blijven streven, *een nog grootere mate van rust te scheppen in de opleidings-eenheden.*

Hierbij is in den troep *een dankbare taak voor den hoofdinstructeur* weggelegd. Maar hieraan moet hij zich dan ook ten volle kunnen geven. Wat niet rechtstreeks tot zijn instructieve taak behoort, mag hem niet worden opgedragen. De hoofdinstructeurs zijn inderdaad dikwijls te zwaar belast. Het kan niet goed zijn, dat ze dagen achtereen ternauwertijd naar hun troep kunnen omzien.

Het is niet slechts het bijwonen van de kaderoefeningen, die hen belemmeren in de uitvoering van hun hoofdtaak; deze zijn in aantal beperkt, maar de voorbereiding en de voorarbeid, die voor deze oefeningen veelal te verrichten valt, en andere nevenarbeid leggen hen niet geringe hinderpalen in den weg.

De H.I. moet regelend kunnen optreden, wenken geven, de beschikbaar-

stelling der benoodigde leermiddelen hebben bewerkstelligd vóór de C.Cn. op het ontbreken er van zijn gestuit.

Een goede voorbereiding der vervolgoefeningen eischt, dat de H.I. daaraan zijn volle aandacht kan wijden van veertien dagen vóór deze aanvangen af tot aan het einde der oefeningen.

Het is er verre van, dat het hun thans mogelijk is, zich volledig aan de leiding van den regimentsschool te geven.

Veelzeggend is het, om enkele voorbeelden te noemen, dat eenige jaren, nadat het onderricht in het geweervechten naar nieuwe beginselen is ingevoerd, de voor toepassing er van benoodigde z.g. geweervechtsbaan en andere leermiddelen bij de meeste regimenten nog ontbreken.

Is het met de handgranatenbanen beter gesteld?

Ontbreekt niet in verschillende garnizoenen de gelegenheid het thans in ruime mate beschikbaar gestelde pioniermaterieel zoo op te bergen — in een loods van $15 \times 8 \times 4$ — dat een vlot gebruik, zonder groot tijdverlies en vervoerkosten, is gewaarborgd?

Zie, dit en nog vele andere zaken behooren mede tot de zorgen van den H.I.

De gecomprimeerde cursussen der reserve-officieren leggen op zeer ongelegen tijdstippen beslag op officieren, die in den troep slechts noode kunnen worden gemist. Nu bij de brigade-staven daarvoor een majoor en kapitein beschikbaar zijn, dient aan dezen toestand radicaal een einde te worden gemaakt. De indeeling van deze functionarissen zal het, bij een doeltreffende organisatie van hun arbeid, ook mogelijk maken de opleiding van de beroeps-officieren voor een gedeelte te verzorgen, wat de verdere vorming van deze ten goede kan komen en er toe zal bijdragen, dat de regelmatige gang van de opleiding van den troep minder zal worden verstoord.

Rust, orde en regelmaat moeten heerschen om goede uitkomsten met het onderwijs te kunnen bereiken. Ieder bevel en iedere aanwijzing, die ingrijpt in den regelmatigen gang van de oefeningen van den troep, blijve achterwege, als ze niet dringend noodzakelijk moet worden geacht. Onrust brengt het bereiken van goede resultaten in gevaar.

Als nu deze stellingen worden erkend, *hoe moet dan het oordeel zijn over den toestand, welke nog steeds wordt bestendigd bij die divisie, waarbij de winter- en zomerploeg gedurende het tijdvak half Februari—half Maart gelijktijdig onder de wapenen zijn?*

In de Vereeniging tot beoefening van Krijgswetenschappen en in militaire organen is meer dan eens op deze inderdaad onhoudbaren toestand gewezen. Ze biedt het persoonlijke voordeel, dat aan de officieren en onderofficieren van vier der 24 regimenten infanterie in de maand Augustus op ruimer schaal verlof kan worden verleend, maar daarnaast staan groote nadeelen.

De winterploeg der lichte officieren en instructeurs nog volstrekt niet missen, als deze haar ontvallen om bij de reeds onder de wapenen geroepen zomerploeg dienst te gaan verrichten. De systematische vorming van de winterploeg eindigt een maand voordat de toch al zoo korte eerste oefentijd is verstreken.

Hun taak bij de winterploeg dragen die officieren en instructeurs dan over aan toevallig onder de wapenen zijnde reserve-officieren en vaandrags en

enkele onderofficieren, die bij de drie overige divisien midden uit het werk, dat ze bezig waren tot stand te brengen, werden weggenomen.

De compagnies-commandant, die met toewijding zijn zorgen aan de winterploeg ten goede deed komen en voelt, hoezeer deze zijn volle aandacht nog behoeft om haar als volwaardig geoefend met groot verlof te laten vertrekken, moet, als hij een tirailleurcompagnie commandeert, zijn aandacht over vijf opleidingsgroepen verdeelen, en als hij aan het hoofd staat van een specialisten-compagnie, vragen acht tot twaalf verschillende onderdeelen zijn zorgen. Men denke zich in hoe het een man met ernstig verantwoordelijkheidsgevoel te moede moet zijn in deze omstandigheden.

De juist opgekomen zomerploeg wordt met een woord van welkom door den compagnies-commandant ontvangen. Daarbij behoort zich terstond de positief vormende leiding van dienzelfden C.C. aan te sluiten. Maar dit is onmogelijk.

Nu en dan zien de jonge recruten hun kapitein, die meer dan zijn handen vol heeft aan de leiding van de winterploeg en de administratieve werkzaamheden, die een zoo sterke opleidingseenheid, waarbij twee ploegen zijn ingedeeld, met zich meebrengen.

De practische vorming der reserve-officieren stelt hooge eischen aan den C.C. en de luitenants; maar hoe moet die leiding zich doen gevoelen? Of de C.Cn., of de luitenants, of beide zijn niet beschikbaar.

Het persoonlijkheids-onderzoek, waaraan groote waarde wordt toegekend, eischt dagen lang arbeid van den C.C., maar hij kan daarmee niet bezig zijn en tegelijkertijd zijn aandacht schenken aan de winterploeg.

Winter- en zomerploeg liggen samengeperst in de kazernes, die niet berekend zijn op zoo groote sterkte. De hygiënische omstandigheden worden daardoor ongunstig beïnvloed. Orde en netheid, waarin opvoedende elementen van den eersten rang liggen, kan men door gebrek aan ruimte niet ten volle recht doen wedervaren. En dit bij het einde van de opleiding van de winterploeg en bij den aanvang van die der zomerploeg!

Indien straks de eerste oefentijd van het dienstplichtig kader tot één jaar zal zijn verlengd, zal bij de IVe Divisie de voorbereiding op de werkzaamstelling bij de recruten in 4½ maand moeten plaats vinden, terwijl gedurende de beide laatste maanden van de opleiding van dit personeel geen troep beschikbaar is om hen daarmee te doen oefenen. De verlenging van den dienstitijd van deze kaderadspiranten met drie maanden levert dan wel zeer weinig rendement op, en zoo zal de oefening van het dienstplichtig kader bij deze Divisie veel ten achter staan bij die der overige divisien.

En deze ongunstige toestand wordt veroorzaakt, omdat er voor twee van onze vier en twintig regimenten geen gelegenheid is, de herhalingslichtingen in de maand September op te roepen.

Het schijnt ons, dat er een oplossing kan en moet worden gevonden, om zoo groote nadeelen in de opleiding van een vierde gedeelte van onze infanterie te ondervangen.

Een ernstige verstoring van den regelmatigen gang van het onderricht moet aan de training voor en de deelname aan de vierdaagsche afstandsmarschen worden toegeschreven.

Er zijn uiteraard aan de deelname van het leger aan de vierdaagsche ook voordeelen verbonden.

De weermacht vertoont zich daarbij aan het Nederlandsche volk op een

wijze, die in staat is achting en sympathie te wekken. De militaire detachementen geven kleur aan de vierdaagsche en wekken de niet-militairen tot deelname op. Voor ontwikkeling van de wandelsport, die voor het leger van zooveel beteekenis kan worden, gaat van de vierdaagsche een krachtige propaganda uit. Jammer, dat ze steeds in dezelfde omgeving worden gehouden. De band, die zich vormt tusschen de deelnemers is niet zonder beteekenis. Het medeleven van de achtergeblevenen van de regimenten met hunne kameraden te Nijmegen heeft waarde.

Maar daar staat veel, te veel tegenover.

Nauwelijks is de zomerploeg bij de onderdeelen ingelijfd of de verstoring van den dienst, die de voorbereiding van de vierdaagsche te weeg brengt, doet zich gevoelen. Zij, die zich opgeven voor training voor de vierdaagsche, worden op de marschdagen van de overigen gescheiden. De in de onderdeelen gevormde oefenverbanden worden daardoor van den beginne af aan verbroken. Na iederen marsch gaan er uitvallers naar de oefenverbanden terug. Tot in de laatste weken vóór de vierdaagsche vindt er nog overgang plaats, waardoor de orde en tucht wordt geschaad. De trainingsmarschen worden veelal te geforceerd afgelegd, wat noodig is om snel te onderkennen, wie werkelijk in staat kunnen worden geacht, aan de vierdaagsche deel te nemen. Voor de zwakkeren kunnen hieruit ernstige nadeelige gevolgen voortspruiten. De in training genomenen moeten weldra zooveel langere marschen afleggen, dat ze op de marschdagen gedurende enkele uren niet kunnen deelnemen aan de oefeningen in andere leervakken, terwijl ze deze niet kunnen missen. De officieren en onderofficieren, met de training belast, zijn voor het geven van onderricht aan hun oefeneenheden niet beschikbaar. Uit de afdeelingen, die niet voor de vierdaagsche trainen, wordt de kern van goede loopers weggenomen; dit is een ernstig moreel nadeel.

Bij de wapens, waarbij geen bepalingen betreffende de training zijn vastgesteld, kan door de onderdeelen nog meer tijd aan die training worden besteed, dan voor de infanterie toelaatbaar is geacht, en dit terwijl de eischen aan marschvaardigheid, aan verschillende van die wapens te stellen, het zelfs onnoodig maken daaraan meer dan eenige uren per week daarvoor uit te trekken.

Zou b.v. bij de cavalerie, de bereden artillerie, de luchtdeel- en motor-artillerie de tijd niet op nuttiger wijze kunnen worden gebruikt?

De voorbereiding voor de legering der deelnemers aan de vierdaagsche en wat daarmede verband houdt, vergt van de troepen in het garnizoen Nijmegen zeer veel tijd, die van den toch al korten oefentijd waarlijk niet af kan. Het opruimen van hetgeen de legering vereischte, vraagt opnieuw de medewerking van die troepen.

Gedurende de vierdaagsche marschen, die in het tijdperk der vervolgoefeningen worden gehouden, kunnen de deelnemers de, ook voor hen onmisbare oefeningen van hun onderdeel niet meemaken. Van de Infanteriebrigade, die in de Harskamp de zoo belangrijke schietoefeningen houdt, ontbreken een 100 man op het appel; bij de artillerie, die toch maar zoo heel weinig met scherp kan schieten, ontbreken een aantal officieren, onderofficieren en soldaten bij deze oefening, indien het regiment in Oldenbroek is gelegerd.

Vele officieren en onderofficieren zijn gedurende deze week niet beschikbaar voor hun instructieve taak, terwijl ze dan juist in het geheel niet kunnen worden gemist, omdat de vorming van de dan onder de wapenen zijnde

vaandrigs en reserve-officieren de hoogste eischen stelt aan het vermogen van de regimentsschool. De sterkte der oefeneenheden, die in de garnizoenen achterblijven, wordt gedurende een week aanmerkelijk geringer en dat, terwijl voortdurend de klacht wordt geuit, dat er voor de oefening van de vaandrigs en reserve-officieren geen troep van voldoende sterkte beschikbaar is. Er zijn groepen, stukken en afdeelingen, die in deze week hun commandanten missen.

Wie de vierdaagsche bij herhaling scherp geobserveerd heeft zal niet ontkennen, dat de tucht gedurende de marschen, op de kazerneterreinen en bij het eindfeest er niet mede gediend wordt.

Daar de training voor een topprestatie, als de vierdaagsche er een is, feitelijk te gering is, is het gevolg daarvan dan nog dikwijls, dat in de week na de vierdaagsche, verschillende deelnemers niet meer in staat zijn de oefeningen behoorlijk mee te maken.

Onderwijs vraagt orde en regelmaat; de deelname aan de vierdaagsche door onze troepen, verstoort die orde en regelmaat in ernstige mate. De militaire detachementen zijn gangmakers geweest; zij moeten nu worden teruggenomen in het belang van een zoo goed mogelijke oefening van den troep voor zijn diep ernstige taak.

Het naar buiten optreden van de weermacht kan nut afwerpen, maar onze korte oefentijd laat slechts toe, dat het noodzakelijke wordt verricht, het nuttige moet voor het noodzakelijke wijken en zeker moet nagelaten worden wat schade toebrengt.

Indien deelname van de troepen aan deze marschen nog niet geheel uitgeschakeld kan worden, zou het dan ook niet meer sportief zijn, de training buiten de diensturen te doen geschieden?

Zoo doen toch ook de niet-militairen!

Er zullen wel geen werkgevers zijn, die hun personeel in de werkuren gelegenheid bieden zich te oefenen voor deze marschen.

De geest, die het officiers- en onderofficierskorps bezielt, is van grooten invloed op de resultaten, die met de opleiding van den troep zullen worden verkregen.

Nu weten wij wel, dat de trage bevordering een zekere moedeloosheid teweegbrengt, maar het plichtsgevoel in onze weermacht is voldoende sterk ontwikkeld om de overtuiging te blijven behouden, dat de dienstprestaties daardoor niet al te zeer lijden.

Het *schenken van vertrouwen* is nog immer een der beste middelen tot prikkeling der energie. Daarom drage men een ieder binnen zoo ruim mogelijk gestelde grenzen de verantwoordelijkheid op voor de eenheid, met welke opleiding hij is belast.

In een juiste verdeling van den te verrichten arbeid herkent men den goeden organisator.

De Wenken geven den luitenants en onderofficieren een basis voor hun arbeid. Laat ieder van hen daaruit halen wat er uit te halen is. *Ze kunnen binnen het raam dier Wenken zoo heel veel actie zelf nog ontwikkelen.*

Een luitenant, die voor de geoefendheid, de tucht en de uitrusting van een sectie, verbindingsafdeeling, mortier- of mitrailleur-opleiding de verantwoordelijkheid krijgt toebedeeld, heeft een mooie taak te vervullen. Hij kan in die eenheid organiseeren en leiden.

Onder leiding van de S.Cn. kan den onderofficieren in verschillende vakken

of onderdeelen daarvan *een groote mate van zelfstandigheid* worden gelaten. De S.C. behoeft niet van uur tot uur de onderofficieren te controleren; de C.C. evenmin zijn S.Cn.

Aanwijzingen moeten worden gegeven indien het noodig is; de leider kan aangeven hoe hij meent, dat nog betere resultaten zouden kunnen worden bereikt, zonder — indien dit althans niet bepaald noodzakelijk is — de werkwijze van zijn ondergeschikte af te keuren.

Bij toepassing van een bepaalde methode kan de een slagen, de ander moet op andere wijze zijn doel nastreven.

De belangstelling van den C.C. voor de leiding moet uiteraard blijken van den aanvang van den dienst af tot aan het einde van den dag.

Op deze wijze geregeld werkt ieder met genoeg aan de vervulling van zijn opdracht en niemand wordt te zwaar belast.

Eentonigheid in den te verrichten arbeid leidt tot sleur. Wisseling van indeeling bij de verschillende opleidingsgroepen van officieren en onderofficieren is daarom ook op dezen grond noodzakelijk.

De tirailleur-opleiding is het zwaarst en het moeilijkst en toch is het voor vele onderofficieren en ook wel voor enkele officieren zoo moeilijk eens een plaats bij de mitrailleur-opleiding of bij die van het verbindingspersoneel te verkrijgen en . . . eenigen tijd te behouden.

Ook voor de kapiteins is het noodig, hen na enkele jaren van functie te doen verwisselen, voor leering en om frisch te blijven; bovendien biedt zulk een verandering de gelegenheid, vele kapiteins het contact met den troep te doen bewaren of te hernieuwen.

Van deze verwisseling moeten de kapiteins-adjutant vooral ook niet worden uitgesloten; noch voor hun militaire vorming, noch voor hun karaktervorming, noch voor de verhoudingen in het korps is het gewenscht, dat ze jaar na jaar de rechterhand van de hoogste chef van het korps blijven.

Is uit den aard der zaak in dit artikel de belangstelling in de eerste plaats uitgegaan naar de infanterie, veel van hetgeen er in wordt gezegd is in gelijke of nog grootere mate van toepassing op de overige wapens.

BEKNOPT OVERZICHT VAN DE NEDERLANDSCHE KRIJSGESCHIEDENIS VAN 1568 TOT HEDEN.

Ten vervolge op de aankondiging in *De Militaire Spectator* van Maart j.l., blz. 119, kunnen wij mededeelen, dat de uitgever op grond van de thans reeds ingekomen inschrijvingen tot uitgave van het boekwerk heeft besloten. Het boekwerk kan einde zomer, begin najaar 1936 tegemoet worden gezien.

Tot dien tijd kan alsnog inschrijving bij den uitgever plaats vinden tegen f 2.— per boekwerk. Nadien is het boekwerk tegen f 3.— per exemplaar in den boekhandel verkrijgbaar..

TACTISCHE PRIJSVRAGEN

Van de antwoorden, binnengekomen naar aanleiding van *tactische prijsvraag no. 6*, opgenomen in de December-aflevering van *De Militaire Spectator 1935*, was die van den Reserve-kapitein der Grenadiers, B. J. H. VAN ROOSMALEN n.o.m. tactisch de meest juiste. Een eervolle vermelding verdient wederom een der andere trouwe mededingers, Reservekapitein L. J. RAGAIJ, wiens arbeid, wat betreft vorm en bevelstechniek, uitmuntte en die eveneens het geval tactisch zuiver heeft aangevoeld, doch wiens oplossing wij niettemin, zooals den geachten inzender uit ons naschrift moge duidelijk worden, bij dien van den prijswinnaar meenden te moeten achterstellen.

Wij laten thans kapitein VAN ROOSMALEN aan het woord, nadat wij — met zijn toestemming — in de oplossing enkele wijzigingen van ondergeschikt belang aanbrachten.

Aan het slot daarvan zullen wij, naar aanleiding van de ingekomen oplossingen, enkele opmerkingen maken.

Om 10 uur bevond de Voorhoede C. zich in den Z.rand van Wildlust. Toen hij het geknal van het gevecht der re. voorcomp. hoorde is hij in galop naar deze comp. gereden. Met dezen rit en het bespreken van den toestand met den C.C. zal wel een half uur zijn verlopen.

De verkregen inlichtingen leidden den Voorhoede C. tot de volgende overwegingen.

De voorwaartsche beweging zijner voorcomp. is gestuit door 's vij. vuur (I.R. II B pt. 322, eerste al.). Zijn *opdracht* luidt nog steeds: „met de voorhoede over de geheele breedte van het vak den opmarsch voortzetten” (V. Veldd. Dl. I, pt. 300).

Veel tijd om een aanval tot in de puntjes voor te bereiden is er niet. Dit zou de Hoofdmacht te veel ophouden. De Voorhoede C. besluit dus zoo snel mogelijk te handelen.

De toestand op de re.flank is dusdanig onzeker (er wordt in het bosch blijkbaar heftig gevochten en eigen neventroepen zijn de Bloemendaalsche weg nog niet gepasseerd), dat hij deze flank niet durft ontblooten.

Zou hij met zijn voorhoederes. een aanval gaan inzetten, dan zou er een moment zijn, dat hij niets meer in de hand heeft om een flankaanval uit het buitengewoon gevaarlijke boschterrein tegen te gaan. Hoewel I.R. II B pt. 322 als normaal geval beschouwt, dat een frontale aanval door in reserve gehouden onderdeelen wordt uitgevoerd, blijkt uit de soepele redactie van pt. 396, tweede al., dat zulks in bijzondere omstandigheden ook door een ander onderdeel dan de bataljonsreserve kan geschieden. De Voorhoede C. besluit daarom in dit bijzondere geval den aanval niet aan de voorhoederes. op te dragen.

Een verplaatsing dezer res. meer naar voren is echter dringend gewenscht. De afstand tot de re.voorcomp. is n.l. ongeveer 1200 m (zie schets blz. 521

Mil. Spect., Dec. '35). Gezien het zeer bedekte terrein zal deze afstand tot ongeveer 300 m moeten worden teruggebracht, om te voorkomen dat door het boschterrein vij. afdeelingen tusschen de re.voorcomp. en de voorhoederes. zouden doordringen. De voorhoederes. komt dan ter hoogte van Wildlust W. van Koninginneweg en beveiligd daarmede de re.flank tegen een aanval.

De voorhoede C. besluit de li.voorcomp. op te dragen een aanval te doen op vij. steunpunt „Laar”. Dit steunpunt is het grootste struikelblok. Is dit steunpunt opgeruimd, dan *moet* ook het vij. steunpunt Kieftkamp worden ontruimd, daar dit dan in den rug wordt bedreigd, terwijl vervolgens ook de nog meer Oostelijk gelegen weerstanden onhoudbaar worden. Her roode vuurscherm stort dan ineen.

De z.g. „zware” wapenen, waarover de Voorh.C. beschikt (M.C. min een S., S.—C.Mr.)¹⁾ kunnen van hun opstellingsplaats af (misschien is een kleine wijziging noodig) de vij. steunpunten Laar en Kieftkamp prachtig onder vuur nemen.

„Laar” wordt dus voor de li. voorcomp. „zwaartepunt” (I.R. II B pt. 314g).

Opdracht C.—li. voorcomp.

„Neem met Uw comp. vij. weerstandskern „Laar”. U wordt hierbij gesteund door een vuurbasis, in te richten tusschen Z.W.punt boschterrein Wildlust en landweg loopende van Hanendorp naar viersprong bij 14.3 (vt. 13—55) alsmede door inleidend art.vuur van 11.55 tot 12.00 door I—5 R.A., opgesteld bij Schaveren. Sectie M.C., ingedeeld bij de re.voorcomp., zal flankerend vuur brengen op Laar. Aanval inzetten 12.00. Doorstooten tot Nijmolensche Beek.

Op Kieftkamp wordt onderdrukkingsvuur gebracht door een S. zw. mitr.; voorts wordt op dit punt en op weerstand W. van Laar beschermend art.vuur gebracht.

Mijn cp.: viersprong Koninginneweg—Bloemendaalsche weg (vt. 12—55).

Deze C. weet thans wat van hem wordt verlangd en hij kan overwegen hoe het best aan de opdracht te voldoen, zijn ondercommandanten op de hoogte brengen, overleg plegen met C.—vuurbasis, enz.

Opdracht C. re.voorcomp.

„Li. voorcomp. zal vij. weerstandskern Laar aanvallen.

U steunt met Uw sectie zw.mitr. den aanval van de li.voorcomp. door flankerend vuur te brengen op Laar. U beschermt voorts met vuur de re.flank dezer comp. tijdens den aanval door onderdrukkingsvuur tegen de vijandelijke weerstanden W. van Laar. (I.R. II B pt. 322).

Zoodra Laar is genomen met Uwe comp. voorwaartsche beweging voortzetten.

Verlengde van weg, welke ongeveer 200 m Z. van het woord Galgenberg loopt, niet overschrijden.

Tracht verband op te nemen met eigen neventroepen op Uw re.flank. Bij totstandkomen hiervan mij zoo spoedig mogelijk bericht te zenden.”

Opdracht C.—M.C.

„U vormt met de M.C. min een S. en met de S.—C.Mr. een vuurbasis

¹⁾ Zie voor de S.—6 veld I.R. II B pt. 538, tweede al. Dit vuurorgaan is dus voor den uit te voeren aanval niet beschikbaar.

(I.R. II, B, pt. 335), teneinde den aanval van de 1e Comp. op Laar, welke 12.00 wordt ingezet, voor te bereiden en te steunen.

- a. Met een S. zw. mitr. onderdrukkingsvuur brengen op Kieftkamp (vt. 13—55) (I.R. II B, pt. 332 sub 2). Onderdrukkingsvuur op Kieftkamp gaat door tot dit punt door vij. ontruimd is.
- b. Met de S.—C.Mr. en twee S. zw. mitr. een inleidende beschieting houden op Laar (vt. 12—54) (11.55—12.00) en vervolgens onderdrukkingsvuur op dit terrein geven. Zoodra dit vuur moet worden gestaakt, vuur verleggen naar vij. weerstand bij c (dit op de kaart juist aan te geven).
- c. Met de drie sectiën zw. mitr. afsluitingsvuur voorbereiden op boschrand bij Cannenburg (I.R. II, B, pt. 332).
Verplaatsing vuurbasis naar Laar op mijn bevel (I.R. II, B, pt. 338)."

Opdracht C. voorhoederes.

„Sluit met Uw comp. achter de re.voorcomp. op, totdat de afstand tot deze comp. ongeveer 300 m is geworden.

Bij oprukken re. voorcomp. deze beweging volgen, doch de Hakkeltsche weg zonder mijn bevel niet overschrijden.

Neem in het bijzonder maatregelen voor beveiliging re.flank en tracht verbinding te krijgen met eigen neventroepen aldaar. Bij totstandkomen verband verwacht ik onmiddellijk bericht.

Deel C.—G.T. Uw marschweg mede.”

Artillerie.

(De 1e Bt. is in stelling bij Schaveren, de 2e Bt. verwisselt van stelling naar Schaveren en de 3e Bt. is in stelling bij Laarstraat).

De Voorhoede C. verzoekt C.—I—5 R.A.:

- a. Een inleidende beschieting op Laar van 11.55—12.00, daarna vuur tot bescherming van de flanken der aanvalstroepen op vij. weerstanden bij Kieftkamp (a) en W. van Laar (c) tot bericht dat Laar is genomen.
- b. Afsluitingsvuur voorbereiden op boschrand bij Cannenburg.

Verbindingsafdeeling.

Verbindt mijn cp. met C.—vuurbasis, Cn.—voorcomp. en C.—voorhoederes.”

Gevechtstrein.

C.—G.T. ontvangt als opdracht: „Stel G.T. op aan den Koninginneweg in den N.rand van Wildlust.” De afstand tot de voorhoedereserve is dan wel klein, doch er is hier een zeer gunstige opstellingsplaats. Deze is voor de karren van de vuurbasis en voor de voorcompn. door de wegen van Wildlust gemakkelijk te bereiken voor munitieaanvulling (I.R. II, B, pt. 655).

Geneeskundige dienst.

Marschverbandplaats is reeds ingericht in boerderij Wildlust (zie *De Militaire Spectator*, 1935, blz. 440).

Opdracht C.—deel IV Verk.A.

Het gedeelte van IV Verk.A. in het vak der voorhoede van marschgroep 16 R.I. staat, volgens pt. 297 V. Veldd. I laatste al., thans onder commando van die Voorhoede C., hetgeen dezen C. dus ook verplicht haar een opdracht

te geven. Deze luidt: „Gij steunt den aanval der 1e Comp. door onderdrukingsvuur op Kieftkamp en treedt, na het breken van 's vijands weerstand, weder onder C.—IV Verk.A.”

Cp. C. Voorhoede.

De cp. wordt gevestigd bij viersprong Koninginneweg—Bloemendaalsche weg (vt. 12—55). (de Voorhoede C. wenscht n.l. zelf zooveel mogelijk waar te nemen, overeenkomstig het gestelde I.R. II, A, pt. 77, vierde alinea).

Pioniers.

Aan den C. der twee Sn. 8 C.P. wordt bevel gezonden: „Blijf tot nader order in Hanendorp”.

Toelichting.

De uitgifte van bovenstaande bevelen stel ik mij als volgt voor.

De Voorhoede C. is, van omstreeks 10.30 af, bij de re.voorcomp. De C. hiervan is bij hem. Het bevel voor de li.voorcomp. dicteert hij den sergeant toegevoegd (dien hij meenam, met 2 ordonnansen) met opdracht dit daarna zoo spoedig mogelijk dezen C. te doen toekomen. De C. der re.voorcomp. is zoodoende tevens op de hoogte van de opdracht der li.voorcomp.

Een ordonnans zend hij naar de Cn. van: I—5 R.A. (te Wildlust), Voorhoederes., G.T., Vbd.A. en M.C. met opdracht: „Verwacht U zoo spoedig mogelijk bij driesprong Koninginneweg—Bloemendaalsche weg (vt. 12—55)”.

Na aankomst der verschillende C. (omstreeks 11.00) worden de voor hen bestemde bevelen mondeling uitgegeven. Zij hooren dus over en weer de opdrachten.

Zijn Lt.Adj. heeft hij opgedragen den marschgroep C. bericht te zenden van de voornemens, zoodat ook deze rekening kan houden met het niet te vermijden oponthoud.

Den sergeant toegevoegd draagt hij op alle mondeling gegeven wordende bevelen op te teekenen, zoodat de Voorhoede C. deze schriftelijk voor zich heeft vastgelegd.

Uit den aard der zaak kan hier van een aanvalsbevel in optima forma geen sprake zijn, daar hier afzonderlijke bevelen moeten worden gegeven.

Punten 1 en 2 van ieder bevel (vij. en eigen toestand) zijn voldoende bekend en kunnen in het kort nog even gereleveerd worden bij de uitgifte van de verschillende mondelinge bevelen.

Voor mij geldt als een zeer belangrijke factor „Spoed”, daar de Hoofdmacht wordt opgehouden zoolang de voorhoede niet verder kan.

Naschrift van de redactie.

De eerste overweging van den Voorhoede C. in het onderhavige geval moest zijn: „Is het mogelijk door een frontalen aanval het *aaneengesloten vuurfront*, waartegen mijn manoeuvre is gestrand, plaatselijk te doorbreken?” Zoo ja, dan moet de Voorhoede C. doen *aanvallen*, zoo neen, dan heeft de voorhoede *gevechtaanraking* verkregen en is het woord thans aan den Marschgroeps C., wellicht zelfs aan den D.C.

Wij hadden getracht een weerstand te schetsen, die op een doortastend Voorhoede C. den indruk moest maken, dat hij deze door een frontalen aanval zou kunnen doen ineensorten. Blijkbaar zijn wij hier in geslaagd, want alle inzenders kozen uit de twee mogelijkheden „*aanvallen*”.

De tweede overweging, die zich opdringt is: „*Waar aanvallen?*”

Een aanval biedt slechts kans van slagen: „indien de tijdige opening van het vijandelijke vuur door verrassing kan worden voorkomen, dan wel dit vuur grootendeels kan worden uitgeschakeld door de vijandelijke vuurwapenen te vernielen of de bediening te vernietigen of te neutraliseeren”. (I.R. II, B, pt. 314 ad *b*). Hoewel de vijand niet weet of er zal worden aangevallen, en, zoo ja, waar en wanneer, kan van „verrassen” toch weinig sprake zijn. Immers, de vijand ligt, om zoo te zeggen, met den vinger aan den trekker te wachtēn. Wil de aanval dus slagen, dan moet 's vijands vuur worden uitgeschakeld. Dit te doen op het geheele front van omstreeks 2 km is te eenenmale onmogelijk. Hiertoe ware tenminste het vuur noodig van zes Afdn. art. De Voorhoede C. beschikt echter slechts over het vuur van één Afd. Hiermede kan hij, blijkens I.R. II A, bijlage VII, een onderdrukkingsvuur van omstreeks 300 m breed doen afgeven. Verder heeft hij een M.C. (min een S.) tot zijn beschikking en een S.mr., waarmede hij, blijkens I.R. II A, bijlage III, werkzaam vuur kan brengen op frontbreedten van respectievelijk 100⁰/₀₀ per sectie en nogmaals omstreeks 100⁰/₀₀. Indien de Voorhoede C. derhalve het vuur van zijn art. en van het grootste deel zijn inf. vuurorganen concentreert, kan hij een terreingedeelte van ongeveer 500—600 m krachtig onder vuur nemen en aldus 's vijands vuur uitschakelen.

Waar moet dit terreingedeelte nu worden gekozen? Bij de keuze moet de Voorhoede C. zich laten leiden door de volgende overwegingen (I.R. II B, pt. 314 ad *g*).

a. Het terreingedeelte moet onder het bereik liggen van de art. en de inf. vuurorganen, zonder tijdroovende verplaatsingen noodig te maken, en een goede vuuruitwerking begunstigen, dus liefst een markant weinig dekking biedend punt vormen.

b. Het terreingedeelte moet door de infanterie kunnen worden bestormd (vergelijk I.R. II A, pt. 31, vijfde alinea), dus niet door natuurlijke hindernissen worden gedekt.

c. De vijand moet uit de nevenliggende terreingedeelten de oprukkende infanterie niet te zeer onder flankerend vuur kunnen nemen. Hoe beter dit den vijand mogelijk is, hoe meer vuur wordt vereischt om ook in het neventerrein 's vijands vuur te onderdrukken en hoe minder vuur er dus voor het aanvalspunt overblijft. Uit dit oogpunt hebben wij b.v. bezwaar tegen een aanval, die langs Laar heen gaat en dus uit dit punt — waar zw. mitrs. zijn onderkend — kan worden geflankeerd.

d. De vermeerstering van het terreingedeelte moet den vijand dwingen den weerstand ook in het nevengebied op te geven. Het aanvalspunt moet dus als het ware een „ophangpunt” van 's vijands vuurgordijn vormen. Verbreekt men dit ophangpunt, dan stort het geheele gordijn naar beneden.

Beziet men het aanvalsterrein nu aan de hand van deze overwegingen, dan blijkt dat — gelukkige en uitzonderlijke omstandigheid — alle overwegingen leiden tot de keuze van *Laar* als aanvalspunt. Dit heuvelrugje van 16,5 m heeft een breedte van omstreeks 500 m, kan door vorm en ligging uitstekend onder vuur worden genomen, leent zich goed voor een infanterie-aanval (geen hindernis, matig bedekt voorterrein), kan uit slechts twee andere weerstandspunten (*a* en *c*) flankerend worden gesteund (in dit opzicht staat *Laar* met sommige andere mogelijke aanvalsobjecten op één lijn), terwijl de vermeerstering van *Laar* leidt tot de instorting van 's vijands geheele vuurfront tusschen het boschterrein en de Vischkwekerijen.

Met welke troepen moet den aanval worden uitgevoerd? Normaal is de Voorhoedereserve hiervoor aangewezen. Wij kunnen ons er echter mede vereenigen, dat Kapitein VAN ROOSMALEN in dit geval zijn rechterflank wenscht te blijven dekken. De aanval moet dan worden uitgevoerd door de 1e Comp. met haar re. en middenvoorsectie en de sectie comp.res. De Comp. heeft nog weinig geleden — dank zij het beleid van den Voorhoede C. — zoodat ons deze krachtsactie mogelijk voorkomt. Wij zouden nog een sectie uit de Voorhoederes. ter beschikking van C.—I—I willen stellen. Deze kan de genoemde voorsectiën alsdan doen doorschrijden door de beide sectiën in tweede linie. De aanvankelijke voorsectiën steunen het uitbreken van de beide laatstbedoelde sectiën door vuur en volgen daarna de beweging dezer sectiën als compagniesreserve (R.I. II B pt. 361, laatste al.).

Tenslotte nog een enkele opmerking over de *samenwerking met de artillerie*. Deze kan en moet hier zeer eenvoudig zijn. C.—I—5 R.A. heeft reeds van omstreeks 9.00 af (zie *De Militaire Spectator* 1935, blz. 442) maatregelen doen treffen om vuur te kunnen brengen op Laar. Hij vereenigt thans de geheele Afd. in de stelling bij Schaveren en is zeer zeker in staat om 12.00 het gevraagde vuur te geven. De tijdsduur van de inleidende beschieting is door C.—I—5 R.A. vastgesteld (I.R. II A pt. 45). Deze deelt den Voorhoede C. mede, dat in de opgegeven 5 minuten de Afd. omstreeks 360 projectielen verschiet (6 schoten per stukminuut) en daarmee — strooiende met 75 m twee afstanden — een terrein-oppervlakte van 300 m breed en 150 m diep neutraliseert. Verscheidene inzenders verdeelden het vuur der drie Btn. over verschillende punten. Zulks is onjuist. *De Afd. is*, afgezien van zeer bijzondere gevallen, *de vuureenheid der artillerie*.

Het gebruik maken van *vuurwerkseinen* voor de verbinding tusschen inf. en art. achten wij hier niet noodig. Wij wijzen er in dit verband ook op, dat de beteekenis van deze seinen wordt bepaald door den C.V., dan wel een D.G.C. (V. Opt. S. pt. 112).

In verband met de nadering van het zomerseizoen, dat zich meer leent voor oefeningen in het terrein dan op de kaart, staken wij hiermede deze tweede serie tactische prijsvragen en hopen de prijsvragen in het a.s. najaar te hervatten.

Voor wenschen omtrent alsdan te behandelen onderwerpen houden wij ons gaarne aanbevolen. Ook houden wij ons steeds beschikbaar voor het beantwoorden van tactische vragen.

NIEUWE UITGAVEN

Dienstplichtwet, tekst 1936, tevens supplement op **Dienstplichtvoorschriften** door E. H. SCHMIDT, Referendaris bij het D. v. D. Uitg.: N. Samson N.V., Alphen aan den Rijn. Dec. 1935. f 0.60.

Bij de aankondiging van het boekwerk *Dienstplichtvoorschriften* (Jaargang 1935, blz. 465) schreven wij, dat de toenmaals aanhangige wijziging van de dienstplichtwet een wijzigingsblad spoedig noodig zou maken. De firma Samson heeft er de voorkeur aan gegeven de Dienstplichtwet tekst 1935 als een afzonderlijk boekje te doen verschijnen, dat op zich zelf, dan wel als supplement van genoemd boekwerk, kan worden gebruikt.

LEVEN EN STREVEN IN DE KONINKLIJKE LANDMACHT

MODERNE CAVALERIE.

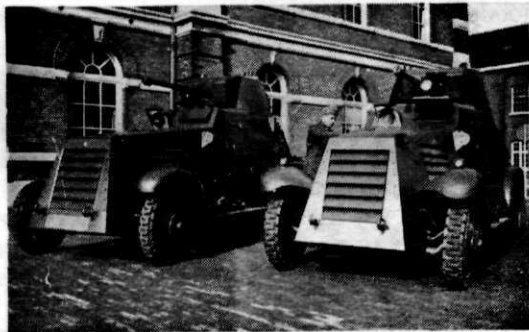
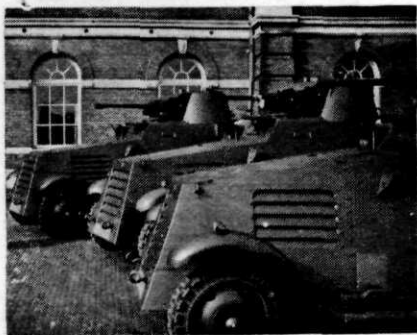
Een peloton (3 wagens) van het op 1 April te 's-Hertogenbosch opgerichte Eskadron pantserwagens.

Door den Minister van Defensie a.i. werd de oprichting van een tweede Eskadron in uitzicht gesteld.

Van de bewapening, bestaande uit een kanon en drie mitrailleurs, is het kanon duidelijk zichtbaar.

De munitie van dezen vuurmond is in staat iederen vijandelijken pantserwagen buiten gevecht te stellen.

Snelheid langs de weg $\pm$ 70 km.

BERICHTEN VAN PERSONEEL AARD.

Bij de Lichte troepen.

Benoemd.

tot reserve-tweede-luitenant bij het I R.H., met ingang van 1 Maart, kornet H. B. DE ROO, van dat regiment.

Bevorderd.

tot ritmeester bij den Staf cav. met ingang van 4 Maart,

eerste-luitenant B. A. DE VEER, van de S.R.O.C.

tot ritmeester bij het wapen der cavalerie, met ingang van 1 April,

eerste-luitenant H. WILBRENNINCK, van het Ie R.H.

tot ritmeester bij het IIe R.H., met ingang van 1 April,

eerste-luitenant P. FORBES WELS, van dat regiment.

tot reserve-ritmeester, met ingang van 1 April,

reserve-eerste-luitenant Jhr. H. RADERMACHER SCHORER en Jhr. Dr. E. O. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER, beiden van het Ie R.H.

Overplaatsingen, detacheringen, enz.

Ritmeester B. A. DE VEER, benoemd tot adjudant van den I. d. C., C. Lt. B., 4 Maart.

Eerste-luitenant W. C. H. VAN REEDE, van het Ie R.H., overgeplaatst bij de S.R.O.C., 4 Mrt.

Ritmeester Jhr. C. E. J. M. VERHEIJEN, van het IIe R.H., eervol ontheven uit de functie van leeraar in het paardrijden aan de Hoogere Krijgsschool, en op zijn verzoek langdurig verlof verleend, 1 Febr.

Ritmeester W. E. MATHON, van het IIe R.H., aangewezen als leeraar in het paardrijden bij de Hoogere Krijgsschool, 1 Febr.

Eervol ontslagen.

Reserve-ritmeester A. G. KRÖLLER, van het Ie R.H., 22 Feb.

Reserve-eerste-luitenant E. L. BARON VAN HARDENBROEK VAN LOCKHORST, van het IIe R.H., 4 Maart.

Reserve-eerste-luitenant J. H. C. VALCKENIER KIPS, van het Ie R.H., 12 Maart.

Benoemd tot Adjudant in buitengewonen dienst van Hare Majesteit de Koningin,

Ritmeester Jhr. C. E. J. M. VERHEIJEN, van het IIe R.H., 1 Maart.

Decoratiën.

Ritmeester I. L. D. BARON SIRTEMA VAN GROVESTINS, van het Ie R.H. Officier in de Kroonorde van *België*.

Bij de overige wapens en dienstvakken.

Benoemd.

tot reserve-kapitein voor speciale diensten bij het dienstvak der Intendance.

Ir. A. TEN BRUGGENCATE, 22 Feb.

Bevorderd.

tot majoor, met ingang van 1 April,

bij het 8e R.V.A.:

kapitein C. C. GROSJEAN, van het 2e R.V.A.,

bij den Staf art.:

kapitein G. W. LE HEUX, van dien Staf, Directeur van het remontewezen.

bij het K.R.A.:

kapitein P. H. SCHOUTE, van het korps.

bij den Staf IIIe A. Brig.:

kapitein A. V. M. J. M. GOULMY, van dien Staf,

bij het 2e R.V.A.:

kapitein G. WEGERIF, van dat regiment.

tot majoor-magazijnmeester, met ingang van 1 April:

kapitein-magazijnmeester H. DE GROOT, toegevoegd aan den D.M.L.

tot reserve-kapitein voor speciale diensten, met ingang van 13 Maart:

reserve-eerste-luitenant voor speciale diensten Ir. J. D. VAN ROON, van den Staf art.

tot Officier van gezondheid der eerste klasse, met ingang van 20 Maart:

officier van gezondheid der tweede klasse Dr. S. P. BOTENGA.

tot reserve-officier van gezondheid der eerste klasse,

reserve-officieren van gezondheid der tweede klasse:

J. DRUKKER, 5 Maart,

T. S. GOINGA, id.

H. HARTMAN, 13 Maart,

K. REHORST, 16 Maart.

I. JOPPE, 31 Maart.

A. M. SAMPLONIUS, id.

Overplaatsingen, detacheringen, enz.

Reserve-kapitein J. H. SNEL, van het 4 R.V.A., overgeplaatst bij het 5 R.V.A., 21 Feb.

Kapitein W. L. BISSCHOFF, van het 1 R.I., overgeplaatst bij het 9 R.I. en benoemd tot adjudant van dat korps, 7 Feb.

Kapitein M. A. A. STRIJERS, van het 9 R.I., teruggeplaatst bij het 22 R.I., 8 Feb.

Tweede-luitenant der mil. adm. J. POTTEBOOM, van het 5 R.I., overgeplaatst bij het 16 R.I., 1 Maart.

Kapitein J. F. SCHULTINK, van den Staf art., toegevoegd aan den D.M.L., tevens werkzaam gesteld bij het D. v. D. 15 Feb.

Eerste-luitenant L. C. KOREVAAR, van het R.M.A., overgeplaatst bij den Staf art. en toegevoegd aan den D.M.L., 1 Maart.

Eerste-luitenant G. C. BERENSCHOT, van het 5 R.I., gedetacheerd ten bureele van den Chef van den Generalen Staf, 16 Maart.

Eerste-luitenant A. V. VAN DEN WALL BAKE, van het R. G. Tr., overgeplaatst bij den Staf genie te 's-Gravenhage, 1 Mei.

Eerste-luitenant H. COOL, van het R.G. Tr., eervol ontheven van de functie van adjudant van het Ie Bataljon, 1 Mei.

Eerste-luitenant J. G. SCHARP, van het R.G. Tr., benoemd tot adjudant van het Ie Bataljon.

Kapitein P. L. G. DOORMAN, van den Staf art., eervol ontheven van zijn werkzaamstelling bij het D. v. D. en overgeplaatst bij het 2 R.V.A., 1 Aug.

Eerste-luitenant J. H. COUZIJ, van het 5 R.V.A., werkzaam onder de bevelen van den Chef van den Generalen Staf, gedetacheerd bij het D. v. D., 1 Juli.

Eervol ontslagen.

Reserve-officier van gezondheid der eerste klasse Dr. A. SOLLEWIJN GELPKE, 4 Maart.

Reserve-majoor der mil. adm. K. W. GIJF, van het 10e R.I., 24 April.

Reserve-kapitein E. B. H. M. HOCTIN BOES, van het 6 R.I., 1 April.

Reserve-kapitein C. A. KRUIJFF, van het 20 R.I., 1 Mei.

Reserve-kapitein H. L. BEUNE, van het 10 R.I., 11 Maart.

Reserve-majoor G. E. LAMBERT, van het 17 R.I., 1 Mei.

Reserve-officier van gezondheid der eerste klasse W. J. JANSMA, 22 Juli.

Majoor Jhr. H. LAMAN TRIP, van het 8 R.V.A., 1 April.

Ingetrokken.

het Koninklijk besluit, waarbij aan den reserve-kapitein Ir. H. VAN DEN BOK, van het 3 R.I., met ingang van 4 December 1935 eervol ontslag is verleend. (Herneemt in de ranglijst van de res.-kaps. der inf. de plaats tusschen Mr. J. H. B. KERNKAMP en D. G. van DER WAAL).

Benoemd tot militair attaché:

met ingang van 11 Maart,

bij Hr. Ms. Gezantschappen te *Parijs* en te *Brussel*,

Kapitein van den Generalen Staf D. VAN VOORST EVEKINK,

bij Hr. Ms. Gezantschap te *Berlijn*,

kapitein van den Generalen Staf G. J. SAS,

beiden werkzaam bij het D. v. D.

Decoratiën:

Kolonel J. J. VAN SANTEN, van den Generalen Staf, Chef van den Staf van het H.K. Veldleger, Commandeur in de Orde van het Zwaard van *Zweden*.

Kapitein B. MULDER, van de Commissie van Proefneming. Militaire Kruis der 2e klasse van *België*,

Reserve-majoor voor speciale diensten Ir. W. COOL, van den Generalen Staf, Militaire Kruis der 1e klasse van *België*.

Overleden.

Kapitein J. L. VAN DAM, van het R.K.A., 30 Januari te *Teteringen*.

Reserve-luitenant-kolonel K. L. SCHELL, van den Staf art., 28 Januari te *Amsterdam*.

MEDEDEELINGEN VOOR DE RESERVE-OFFICIEREN DER INFANTERIE.

De reserve-officieren der infanterie hebben van den Inspecteur van dit wapen weder een nieuwe uitgave ontvangen van bovenstaande „mededeelingen”, bijgewerkt tot 1 Maart 1936. Het boekje is gestoken in een oranje gewaad, de inhoud is geheel op de hoogte van den tijd gebracht en voorts op verschillende punten uitgebreid. Het geheel vormt een vraagbaak, die zelden het antwoord zal schuldig blijven.

NIEUWE UITGAVEN

Les Crapouillots 1914-1918 door Generaal J. ROUQUEROL, uitgegeven in 1935 door Payot te Parijs en verschenen in de Collection de Mémoires, études et Documents pour servir à l'histoire de la guerre mondiale; 185 bladzijden; (met 19 foto's en 3 schetsen). Prijs ingenaaid Frs. 15,—.

Mortieren zijn korte vuurmonden, aan het eind van de XVIe eeuw in de legers ingevoerd waarmede bolronde holle projectielen verschoten werden, gevuld met buskruit, z.g. bommen, terwijl de projectielen der kanonnen massief waren en pas veel later granaten. De laatste van dit soort, waarin men weldra in Frankrijk drie kalibers telde, was de mortier van 15 cm aldaar ingevoerd in het jaar 1839. De artilleristen hebben aan deze vuurmonden aanstonds den scheldnaam „Crapouillots" gegeven, omdat ze door hun kort gedrongen vorm deden denken aan de zware pad (crapaud) met dikke klieren aan den nek.

In 1914 waren deze vuurmonden in Frankrijk geheel in de vergetelheid geraakt. In de eerste phase van den stelling-oorlog werden zij bij wijze van improvisatie als bestrijdingsmiddel gebruikt van de Deutsche „Minenwerfer", waarna zij spoedig (in 1915) door nieuw aangemaakte mortieren werden vervangen.

Dit wapen heeft gedurende den oorlog een groote vlucht genomen. In 1918 waren in Frankrijk ruim 4000 vuurmonden in het 70.000 man bedieningspersoneel. Duitschland, dat vóór den wereldoorlog dit wapen nauwkeurig bestudeerd had aan de hand van de in de Russisch-Japanschen oorlog aangewende procédés, bezat bij den aanvang der vijandelikheden in 1914: 70 zware (kal. 25 cm) 116 middelbare (kal. 17 cm) en geen lichte mortieren. In Januari 1918 waren deze aantallen opgevoerd tot 1322 zware, 2476 middelbare en 13390 lichte (kal. 7,6 cm) mortieren. Volgens het constructieprogram voor 1918 moest tegen het einde van 1918 het aantal „Minenwerfer" op 20.000 gebracht zijn. De sterke ontwikkeling van de lichte „Minenwerfer" was in genoemd leger een gevolg van de inzichten van HINDENBURG-LUDENDORF, welke veel verwachtten van een offensief, onweersstaanbaar door de vuurkracht der aanvalstroepen. Deze lichte „Minenwerfer" begeleiden de infanterie bij het voorwaartsschrijden; zij namen dus de taak over van de begeleidende artillerie („artillerie d'accompagnement"). De mortieren van middelbare en zware kalibers bereidden op de korte afstanden (tot maximaal 2000 à 2500 m) den aanval voor door vernieling der middelbare en zware versterkingen van den vijand, terwijl zij verder eveneens optraden als begeleidende artillerie.

Het eerste gedeelte (bl. 11-58) behandelt de improvisatieperiode van Fransche zijde. Het is interessant te lezen uit welke primitieve middelen eenige Fransche artillerie-officieren er in slaagden een loopgraafmortier te construeeren en onmiddellijk achter het front aan te maken in afwachting van de levering van nieuwe mortieren door de wapenfabrieken.

In het tweede gedeelte (bl. 58—97) wordt de organisatie der loopgraafmortieren behandeld met het oog op hun massale aanwending in de groote offensieven.

Het derde gedeelte is o.m. gewijd aan de ontbinding der mortierafdeelingen. De mortieren behoorden organiek tot de artillerie. Zij werden echter opgesteld in de infanterielinies en ontvingen dus geen bevelen van de officieren in wier troepen zij vochten, wat niet bevorderlijk geweest schijnt te zijn voor de discipline. Na den oorlog zijn de mortierafdeelingen ontbonden. Slechts de lichte mortier is organiek overgebleven, waarvan, evenals ten onzent, 6 stukken per regiment zijn ingedeeld (een sectie van 3 groepen à 2 stukken). (In het werk van M. SCHWARTE: „Die militärischen Lehren des grossen Krieges" 1923 komen de overige typen nog in bijlage 4 voor (blz. 567)). Het derde gedeelte bevat verder een overzicht (hoofdst. XV) van de loopgraafartillerie der geallieerde legers. Een nog duidelijker tableau biedt genoemd werk van M. SCHWARTE. Hoofdstuk XVI bevat eenige uitgewerkte voorbeelden (met schetsen) waarin de mortieren van middelbaar kaliber (150 T (ranché) model 1917) in den aanval de taak van begeleidende artillerie hebben vervuld. De lessen uit een en ander worden getrokken op bl. 128—130 en in hoofdstuk XVII (bl. 131—138) en in de conclusies (bl. 175—185).

Dr. M. H. H. FRANSSEN.

„Die Geschichte des Landwehrkorps im Weltkrieg 1914—1918”, door WILHELM HEYE, Generaloberst, 1914 Chef des Gen. St. des Landwehrkorps. Erster Band: „Das Landwehrkorps im Kriegsjahr 1914, zugleich ein Beispiel für die militärischen Verwendungsgrößen improvisierter Verbände im modernen Kriege”, Verlag Wilh. Gottl. Korn, Breslau. Pr. geb. R.M. 6,80.

Wanneer wij uit de vele in 1935 verschenen boeken op tactisch gebied „het boek van het jaar” moesten kiezen, zouden wij geen oogenblik aarzelen het bovenstaande werk als zoodanig te noemen. Op meesterlijke wijze beschrijft generaal HEYE, toegelicht door een groot aantal duidelijke schetsen, de verschillende gevechtshandelingen — opmarsch, aanval, verdediging, tegenaanval, terugtocht — waaraan het Landwehrkorps deelnam.

Het Landwehrkorps is het eenige alleen uit landweertroepen bestaande korps, dat in het Deutsche leger werd gevormd en had een materieeluitrusting, welke verre achterstond bij die van de actieve korpsen en van den tegenstander. Verreweg het grootste deel van de subalterne officieren bestond uit reservisten. De eerste oefentijd van de manschappen had weliswaar 2 of 3 jaar geduurd, doch lag verscheidene jaren achter hen. De onderdeelen waren eerst bij mobilisatie gevormd. Dit alles maakt, dat het Landwehrkorps in vele opzichten meer overeenkomst vertoonde met ons leger, indien thans zou worden gemobiliseerd, dan de actieve Deutsche en Fransche korpsen (manschappen, die hun eerste oefentijd juist hebben volbracht; vrijwel uitsluitend beroepskader; verbanden, welke reeds in vreedstijd bestaan; voortreffelijke materieeluitrusting) uit wier ervaringen wij meestal putten. Generaal HEYE vermeldt tal van ervaringen, welke betreffende geoefendheid, tucht, verpleging, samenhang, enz. werden opgedaan. De juistheid van de zinsnede uit onze Gev. Handl. „Het is van groot belang, dat men te velde elke gelegenheid benut om de geoefendheid op peil te houden en zoo mogelijk te verbeteren” komt scherp naar voren. Tijdens den opmarsch van het Landwehrkorps 1914 werden vrijwel dagelijks *gevechtsoefeningen* gehouden. Het *grootte belang van een kern beroepsofficieren en -onderofficieren*, die het reservekader over den eersten moeilijken tijd kan heenhelpen, wordt door Schr. met nadruk betoogd en is bij ons al te vaak uit het oog verloren.

Zoo bevat dit werk, hetwelk door een tweede deel zal worden gecompleteerd, voor ons tal van nuttige lessen. Wij wenschen het een ruime verspreiding en een grooten lezerskring.

C.

Der Offizier der neuen Wehrmacht: Ein Pflichtenlehre von Major HERMANN FOERTSCH. Uitg.: Verlag R. Eisenschmidt. Prijs f 1,02.

Uitstekende literatuur voor onze jonge officieren! In de eerste plaats krijgen zij er een goed inzicht door in de levensbeginselen en plichten van den officier van het Deutsche leger, waarmede velen van hen vroeg of laat toch zeker wel eens in contact zullen komen. Tevens kunnen zij er voor eigen leven en dienstvervulling héél veel goeds uit leeren.

Merkwaardig is het uit dit boekje te lezen, dat het duel nog een officieel erkend middel is tot het oplossen (? P.) van ernstige conflicten.

Onder het mooie motto van VON MOLTKE: „Im Kriege wiegen die Eigenschaften des Charakters schwerer als die des Verstandes” worden Eer en Eergevoel behandeld op een wijze, waardoor een officier die dit leest, zelfs al ware hij nog niet doordrongen van den bijzonderen aard van zijn positie, zijn hart sneller voelt slaan en zich vast voorneemt zichzelf tot diè hoogte op te werken.

Dat veel gegrond is op de nationaal-socialistische levensvisie is vanzelfsprekend en daarom niet storend. „Die Stellung des Offiziers in Volk und Staat” heeft uiteindelijk weinig te doen met zijn plichten als mensch en als soldaat.

In eenige hoofdstukken worden onderwerpen behandeld, waaraan ten onzent helaas nog te weinig, althans niet voldoende geordende aandacht aan wordt besteed. Onze jeugdige kameraden drukken wij daarom in het bijzonder op het hart, hun speciale aandacht aan de hoofdstukken: „Der Arbeitsstoff”, „Der Kamerad” en „Der Ausbilder” te wijden.

De prijs van dit werkje mag geen bezwaar vormen om zich met den inhoud er van te verrijken.

P.

UIT DE VAKPERS

VERKENNINGSORGANEN EN SNELLE TROEPEN.

De zich steeds verder ontwikkelende motorisatie en mechanisatie der strijdkrachten en strijdmiddelen heeft speciaal in de Deutsche taal een aantal nieuwe militaire vaktermen doen ontstaan, die dikwijls moeilijk in het Nederlandsch zijn te vertalen. Om hiermede op de hoogte te blijven is het noodig de vakliteratuur geregeld te volgen. Wij doen hier slechts één greep uit de overtalrijke hypermoderne voorbeelden: „Verkraftete Artillerie auf Selbstfahrlafette.” (gemotoriseerde artillerie op motoraffuit).

Meer nog dan bij andere wapens is bij de lichte (snelle) troepen de materie van motorisatie en mechanisatie van belang. In de eerstvolgende jaren zal het zeer interessant zijn den opbouw van het Deutsche leger in dit opzicht te volgen. Uit vele artikelen blijkt — hier duidelijker dan daar — hoe men het wensch. Hoe ver zich echter de mogelijkheden met het oog op de daaraan verbonden kosten uitstrekken vindt men nergens vermeld. De verwezenlijking van de denkbeelden van den Deutschen schrijver WIM BRANDT ¹⁾ zou zeker milliarden kosten.

Onder snelle troepen verstaat deze schrijver:

1. Ruitery. 2. Wielrijders. 3. Troepen op motorrijwielen. 4. Troepen op terreinauto's. 5. Pantserwagens. 6. Vechtwagens.

Hoewel feitelijk niet behoorende tot de snelle troepen kan in dit verband toch ook infanterie op vrachtauto's beschouwd worden.

Terwijl Schr. de combinatie cavalerie en wielrijders „een harmonisch huwelijk” noemt, kunnen naar zijn inzicht „Kraftschützenverbände” (gemotoriseerde infanterie-eenheden) niet aan cav. of wielr. worden gekoppeld. Onder „Krafttruppen” brengt de Schr. de onder 3, 4, 5 en 6 genoemden samen (dus zoowel gemotoriseerde als gemechaniseerde eenheden), waarbij deze, met uitzondering van „Tankdivisionen”, het meest geschikt zijn voor den tactischen afweer, de vechtwageneenheden daarentegen voor den tactischen aanval.

In verband met de voor Duitschland mogelijke operatieterrainen in Oost en West heeft dit land zoowel ruitery- als „Kraftdivisionen” (gemotoriseerde divisien) noodig. Zooals de Cavalerie divisie haar wielrijdersbataljons heeft, kan de Divisie vervoerd op terreinauto's vergezeld worden van infanterie op gewone vrachtauto's.

Hoofdtzaak van de „Kraftdivision” is opheldering en versluiering.

Schr. geeft nu korte beschouwingen over de door hem genoemde moderne eenheden waarvan wij slechts een kort résumé geven in het vertrouwen dat het hier besproken artikel door belangstellende lezers ter hand zal worden genomen. Een globaal inzicht in deze materie behoort iedere officier te hebben.

De Verkenningafdeeling van een moderne *infanterie-divisie* behoort in meerderheid uit cav. en wielr. te bestaan waarbij dan ingedeeld een sectie pantserwagens en 1 compagnie vechtwagens (lichte).

Voorts heeft de divisie een „Kraft-Eskadron” noodig voor de beveiliging van den marsch van eenheden der divisie, welke zich zelfstandig met vrachtauto's moeten verplaatsen. Dit bijzondere eskadron behoort te bestaan uit schutters en infanteriegeschut (tegen vew.) op motorrijwielen en terreinauto's.

De *Cavalerie-divisie* behoort te beschikken over één gemechaniseerde Verk. A. met evenveel compagnieën als de divisie brigades heeft.

Vechtwagens worden hier niet noodig geacht, wèl een eskadron pantserwagens. Verder wordt voorgesteld de divisie te doen bestaan uit twee ruiterybrigades ieder à 3 regimenten en twee wielrijdersbrigades, ieder à 3 bataljons of uit 3 ruiterybrigades à 2 regimenten

¹⁾ De oud-inspecteur der Deutsche Cavalerie — de schrijver van het prachtwerk „Moderne Kavallerie” — is de Generaal G. BRANDT.

ruiters en één wielrijdersbataljon benevens een bijzondere wielrijdersbrigade (voor de krachtsverhouding tusschen cavalerie en wielrijders wordt gewezen op Nederland en Italië). Afzonderlijke wielrijders divisieën meent Schr. te kunnen vormen uit het groot aantal dienstplichtigen der cavalerie van oudere lichten.

De z.g. „Krafftdivision” (*gemotoriseerde divisie*) wordt gedacht te bestaan uit troepen op terreinauto's en op motorrijwielen (blijkbaar naar het Fransche voorbeeld). Sterkte der divisie: 9 bataljons; artillerie in dezelfde verhouding als bij een infanteriedivisie. Bij deze divisie behooren ook eenige eskadrons pantserwagens. Voor verkenning bij zulk een snelle divisie komen alleen luchtstrijdkrachten in aanmerking.

De tankdivisie heeft een gemechaniseerde Verk. A. noodig. Samenstelling der divisie: eenige brigades, ieder van 3 of 4 tankbataljons (middelbare en lichte vew.). De artillerie dezer divisie op gemotoriseerde affuiten.

Infanterie op gewone auto's volgt achter de „Krafftdivision”. Het aantal der infanterie eenheden op auto's ten opzichte van de „Krafftdivision” is wel hoogst merkwaardig gevonden. Schrijver poneert hier de stelling dat één „geländegängige Krafftdivision” in staat is den opmarsch „einer verlasteten Armee” van rond 9 Divisies te beveiligen.

Voor verdere details verwijzen wij naar het artikel zelf en volstaan met de vermelding van de hoogst merkwaardige conclusies „zusammenfassend kann gesagt werden, dasz „die Technik die Grundlagen für eine neuzeitliche Gliederung und Verwendung des „Heeres bereits geschaffen hat.”

Militär Wochenblatt No. 40, 25-4-'35.

P.

VECHTWAGENAFWEER BIJ EEN MARCHEERENDE TROEP.

In de rubriek „Aus der Truppe—für die Truppe” van onderstaand tijdschrift merkt I eerste-luitenant LORENZ op, dat het bij oefeningen meermalen een punt van discussie vormt, hoe het vew. afweergeschut bij een voorhoede (marcheerende langs één weg) moet worden gebruikt.

Bij vew. afweergeschut met paardentractie was dit nog betrekkelijk eenvoudig. Van de beide stukken van een bij een voorhoedebataljon ingedeelde sectie reed één stuk voor de comp. van het voorste echelon en één stuk voor de voorhoedereserve (vergelijk de schematische voorstelling van een voorhoede, bijlage Bevelenboekje van „De Militaire Spectator”).

Moeilijker is het bij de *gemotoriseerde vew. afweercomp.*, welke thans bij het inf.reg. is ingedeeld. De aan een voorhoedebataljon toegevoegde gemotoriseerde vew. afweersectie (3 stukken van 3,7) kan op drie manieren worden gebruikt.

a. Het geschut wordt, in de colonne ingedeeld op bovengenoemde plaatsen, door manschappen getrokken of — met de monding naar voren — geduwd. Het gemotoriseerd zijn van het geschut wordt dan niet benut.

b. Eén stuk komt vóór de voorsectie van het voorste echelon in stelling, de beide andere stukken beveiligen de colonne op de flanken. Nadat de hoofdmacht voorbij is, rijden deze stukken naar voren en wordt opnieuw een dergelijke opstelling ingenomen. Het bezwaar hiervan is, dat, nadat de voorsectie het voorste stuk heeft ingehaald, een steeds grooter deel van de colonne in front niet wordt beveiligd, totdat opnieuw een stuk naar voren is gereden.

c. Er wordt afstand gedaan van de bescherming van het voorste echelon; de stukken verplaatsen zich sprongsgewijze in de open ruimte tusschen dit echelon en de voorhoede reserve. Deze ruimte (± 1000 m) is voor dit doel echter zeer klein, de motoren zullen veel hebben te lijden en de colonne zal hinder ondervinden.

Schr. ziet als eenige oplossing, de frontale beveiliging eener colonne niet te doen geschieden door het vew. afweergeschut, doch door de comp. van het voorste echelon te voorzien van tankmijnen, welke, bij de nadering van een vijandelijke paw., snel op den weg kunnen worden gelegd. Het gemotoriseerde vew. afweergeschut kan dan de beveiliging van de flanken der colonne op zich nemen, waar ruimte is voor sprongsgewijze verplaatsing.

Zonder iets af te doen aan het nut van tankmijnen — een afweermiddel, dat meer en meer op den voorgrond komt — maakt het vorenstaande, den indruk van een pleidooi om het vew. afweergeschut ingedeeld bij een reg. inf. niet te motoriseeren. Tot deze

conclusie komt ook een inzender in een der volgende nrs. van onderstaand tijdschrift, die de vraag „hooren gemotoriseerde eenheden bij de infanterie” met „neen” beantwoordt.

Een geheel ander geluid doet echter een derde inzender hooren, die er zich over verbaast dat luitenant LORENZ zich zoo weinig op de hoogte toont met het tactisch gebruik van de gemotoriseerde vew. afweercomp, en die hiervan een duidelijk overzicht geeft.

Allereerst blijkt hieruit, dat de *Comp.* niet sectiesgewijze onder de bevelen van B. Cn. wordt gesteld, doch *in haar geheel onder de bevelen van den C.C.* blijft. Deze bevindt zich tijdens den opmarsch in den regel bij den R.C., die optreedt als marschgroeps C. (de Duitse Div. rukt op met marschgroepen), waar alle berichten van vooruitgeschoven lt. troepen, vliegers, enz. samenkomen. Dienovereenkomstig dirigeert de C.C. nu zijn drie Sn., waarmede hij *radiotelefonisch* is verbonden. In beginsel beschermt één S. in front, de beide andere Sn. op een flank of elk op een der flanken. De S.C. beschikt, behalve over een radio-telefoon, over een M.Gr. op motorrijwielen. De drie stukken gaan, *elkaar overlappende*, sprongsgewijze voorwaarts. Het voorste stuk, waarbij S.C. met radio-telefoon en M.Gr. tot dekking, steeds op geruimen afstand vóór de voorsectie. Alvorens de voorsectie dit stuk voorbij trekt, komt het achterste stuk naar voren rijden, S.C., radiotelefoon en M.Gr. sluiten zich aan en dit geheel komt weder op ruimen afstand voor de voorsectie in stelling.

Met het oog op de bij ons thans bestaande voornemens tot invoering van modern vew. afweergeschut verdient het vorenstaande bijzondere aandacht.

Militär-Wochenblatt, 11 Juli, 4 en 11 Sept. 1935.

C.

DE SEYDLITZ VAN MORGEN.

Het is inderdaad uitzondering, wanneer wij in het meest militair-wetenschappelijke tijdschrift van Duitschland een artikel aantreffen over het gebruik van moderne snelle troepen. Een oud-cavalarist toont ons in een bijzonder interessant artikel aan, dat de groote ruitergeest van Seydlitz voor de aanvoerders der moderne pantsermassa's evenzeer noodig is, als zij vroeger was voor hen die zich te paard aan het hoofd der cavalerie-divisiën op de meest kritieke oogenblikken op den vijand stortten.

In enkele korte kernachtige hoofdstukjes gaat de schrijver de ontwikkelingsgang der groote cavalerie-eenheden na, het gebruik (en vaak misbruik) der vechtwagens in den grooten oorlog om dan over te gaan tot de moderne snelle divisies van gemechaniseerde en gemotoriseerde krachten. Juist voor deze eenheden ziet de schrijver weer de groote roemrijke mogelijkheden opleven, waarmede de oude ruiteraanvoerders hun naam onsterfelijk maakten en hun geest overplantten op hun ondercommandanten.

„Die Führer der mechanisierten Verbände aber treten das Erbe an, das seit den Zeiten Friedrichs — allenfalls noch Napoleons — vergessen schien”.

De schrijver stelt zich hier speciaal de mogelijkheid van groote strategische raids voor, waarbij de commandant nooit door gedetailleerde bevelen gebonden kan zijn, maar waarbij de factoren stoutmoedigheid, besluitvaardigheid en de moed der verantwoordelijkheid naast strategisch inzicht de grootste rol spelen.

De schrijver besluit zijn artikel met een korte lofrede op den Führer, die een nieuwe geest in Duitschland schiep en ook „das Ehrenkleid des Generalstabes” weer aanzien gaf.

Wissen und Wehr, September 1935.

P.

DE MIJNOORLOG.

Sinds 1915 begon in de Westelijke uitbuiging van het front in Vlaanderen, bij Wyt-schaete de mijnoorlog.

Een uitgebreide en door de toelichtende schetsen overzichtelijke beschrijving hiervan geeft Major a.D. Dr. WALTER KRANZ, Württ. Landesgeologe, in een artikel „Minier-kampf und Kriegsgeologie im Wyt-schaete-bogen”.

De Engelschen waren den Duitschers in dien mijn-oorlog in alle opzichten voor. De laatsten begonnen den tegenmijn-oorlog pas met toereikende middelen na het doen springen door de Engelschen van de groote mijn van St. Eloi (27 Maart 1916)). Vooral op geologisch gebied ontbrak in het begin georganiseerde deskundige voorlichting.

Toen op 7 Juni 1917 de Engelsche aanval in de bocht van Wyt-schaete inzette, werd deze ingeleid door de ontsteking van 19 mijnen, met ladingen van 7 tot 43 ton brisante springstof.

De mijngangen waren tot aan de mijnkamers gemiddeld 300—400 m, een enkele maal tot 700 m lang. Deze mijnkamers, in elk waarvan dus een 5 tot 30 m³ springstof werd opgestapeld, lagen tot 38 m onder het terrein.

De trechters, die op den 7en Juni 1917 werden gevormd, en de bovengelegen Deutsche loopgraven over grooten afstand deden verdwijnen of vernielden, hadden een bovenwijdte van 30 tot 80 m, de middellijn van den buitenomtrek van den trechterraand bedroeg zelfs 60 tot 125 m, terwijl de diepte wisselde van 4 tot 15 m.

De ontzettende moreele uitwerking dezer 19 „vuurkraters”, met te zamen rond 423.000 kg springstof, overtrof nog de daarbij veroorzaakte Deutsche verliezen aan dooden en gewonden.

De dadelijk daarop volgende infanterie-aanval der Engelschen gelukte dan ook volkomen. De voorste Deutsche loopgraven werden bijna overal bij eerste bestorming genomen, terwijl eenige uren later ook de op de achterliggende hoogten gelegen linie, met de dorpen Wytschaete en Meesen, voor de Duitschers verloren ging, waarna de Deutsche troepen werden teruggenomen op een stelling, welke de bocht van Wytschaete, westelijk van de lijn Hollebeke—Waasten, afsneed.

Vierteljahreshefte für Pioniere, Aug. 1935.

N.

LANDINGEN UIT DE LUCHT

In De Militaire Spectator 1935 wees generaal VAN DER HOOG, onder bovenstaand hoofd, op de mogelijkheid, welke het luchtwapen biedt tot landingen achter een verdedigingsstelling. De *Russische manoeuvres* 1935 hebben van dit denkbeeld een toepassing te zien gegeven. In den morgen van een der manoeevredagen zond Blauw een „lucht-landingsafdeeling” in den rug van Rood. In de nabijheid van een Rood vliegveld gekomen, sprongen de landingstroepen met parachutes uit de vliegtuigen, namen onmiddellijk een gevechtsformatie aan en maakten zich, na een gevecht met toesnellende roode troepen, meester van het vliegveld. Hierop landde het gros van de Blauwe vliegtuigafdeeling.

Hoewel het aan overmachtige Roode infanterie op auto's, cavalerie en vechtwagens, nog gesteund door een pantserrein, tenslotte gelukte het vliegveld te heroveren, opent het vorenstaande toch perspectieven, welke ook onze aandacht verdienen.

Ook in *Frankrijk*, de bondgenoot van Sowjet-Rusland, zijn proeven in deze richting gaande.

Militär Wochenblatt, 18 Oct. 1935.

C.

VERKENNINGSADFDEELINGEN.

Bij de *manoeuvres in Duitschland*, waar twee infanterie-divisies (in het Deutsche leger de strategische eenheid en dus voorzien van een Verk.A.) tegen elkaar optraden, hebben de *verkenningafdeelingen* aan de in hen gestelde verwachtingen ruimschoots voldaan. Toch bleek, dat zij te geringe vuurkracht bezaten, een euvel, dat naar wij meenen, ook onze Verk. An. aankleeft. De Deutsche ritmeester GERHARD meent, dat een Verk.A., bestaande uit een ruiter-eskadron, een esk. wielrijders, een sectie zw. mitrs. en drie paw., na een scherp gevecht, een volgenden dag niet meer in staat is normale opdrachten uit te voeren, temeer daar de aanvulling met paarden uiterst moeilijk is. Schr. stelt daarom de volgende organisatie voor: 3 ruiter-eskadrons, 1 esk. wielrijders, 1 mitrailleur-eskadron, 1 sectie mortieren, een batterij vew. afweergeschut, een gemotoriseerde Vbd.A. en een sectie pantserwagens. De Schr. voorziet ook de mogelijkheid van samenvoeging van meer zulke verkenningafdeelingen tot een detachement, waaraan opdrachten, die zoowel kracht voor verkenning als voor het gevecht vereischen, kunnen worden gegeven. Als eisch wordt verder gesteld, dat alle voertuigen gemotoriseerd moeten zijn. Het voorstel de mortieren te vervoeren op de zeer sobere IJslandsche ponies, doet in dit verband eigenaardig aan.

Militär Wochenblatt, 18-10-'35.

P.